

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym: **W Warszawie**: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75. Za odnośnienie do domu dopłać się miesięcznie kop. 5. **Na prowincji i w Cesarstwie** rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1. **Za granicą**: miesięcznie rs. 1 kop. 50. Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 8.

KURJER WARSZAWSKI.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranna.

ROK SIEDEMDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej zrana do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej zrana do 1-ej po południu.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdynastępny raz kop. 20. **Nekrologja** za wiersz 15 kop. **Zwyczajne ogłoszenia**: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop.; każdy następny raz 3 kop. **Małe ogłoszenia** za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz, ogłoszenie minimum 20 kop. **Nadesłane**: za jeden wiersz garmontowy rs. 1. **Ogłoszenia do Kurjera** przyjmuje także Kantor własny *Kurjera* w Łodzi.

Dzień: Wigilia Irminy P.	Wschód słońca o godzinie 8-ej minut 00	Wschód księżycy o godzinie 1 minut 49 w.	Piątek: Młodzianków.
Wtorek: Nar. Chrystusa Pana	Zachód 3-ej 40	Zachód 5 3 r.	Sobota: Tomáša Biskupa.
Środa: Szczepana Męczen.	Długość dnia godzin 7 46	Wysokość wody na Wiśle st. 1 a. 1 (st. 1 a. 2)	Niedziela: Eugenjusa Biskupa.
Czwartek: Jana Ewangelisty.	Ubyło 9 57	Dzisiaj o godzinie 2-ej popołudniu zimna 3°.	Poniedziałek: Sylwestra Papierza.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon administr. 517. W Łodzi kantor własny. Piotrkowska 7/251, telefonu nr. 313. Ogłoszenia do „Kurjera Warszawskiego” między innymi przyjmują: Agencja Havasa w Paryżu, Rudolf Mosse, Haasenstein i Vogler A. G., tudzież wszystkie pierwszorzędne biura anonsowe za granicą.

Nadesłane.

ECHO muzyczne, teatr i artyst. Premja bezpłatne na r. 1895 ogłoszone na str. 10.
NIWA. Aleksandrja 23. Patrz na str. 12.
Kurs samokształcenia. Patrz na str. 12.
Piece i kominki fabryk paryskich: „Szu-berki” i „Salamandra”, żelazne, wentylacyjne, na kółkach, z ogniem widzialnym, utrzymują ogień jak i wentylację bez przerwy (dnem i nocą) przez cały sezon zimowy wypełniając je co 24 godzin koksem. Ogrzewają skutecznie 3—4 pokoi. Nie osuszają zbyt powietrza, gdyż nagrzewają się do temperatury pieca kaflowego.
 Reprezentant
T. Kozłowski,
 Bracka 25 i Wierzbowa 8.

Wszystkim przyjaciółom naszego pisma, towarzyskom pracy, znajomym i czytelnikom w uroczystym dniu „Gwiazdki” casylamy szczerą „Szczęść Boże!”
„Kurjer Warszawski” jutro i pojutrze nie wychodzi; najbliższy numer naszego pisma ukaże się we czwartek rano.

CHOINKI KOPERNIKA.

„Ten, co go światu nasze dało plemię,
 Co wstrzymał słońce, z posad ruszył ziemię,
 Co go przywłaszczyć sobie chcą Germany,
 Dziś na pomniku swym, ze spiżu lany,
 Siedząc w prastarym mazowieckim grodzie,
 Co się z Toruniem w jednej kapie wodzie,
 Godło nauki swojej w ręku trzyma
 I w zadumaniu, mądrzymi oczyma
 Tonąc w bezmiarze niebieskich przestworzy,
 Wielki systemat swój słoneczny tworzy.
 A pod nim, co rok, gdy nadejdzie chwila,
 W której się zwykle dzień z nocą przesila
 I świat nadzieją błogą rozwesela,
 Że wkrótce wzejdzie Gwiazda Zbawiciela,
 Pod nim tuż, z bruku, co go śnieg przyprószy,
 Wyrasta istny raj dziecięcej duszy —
 Lasek zielony ze świerków, choinek,
 Jak cudem z boru zniesiony na rynek,
 Zkąd się powoli rozejdzie po mieście,
 By, skoro z nieba zajaśnieje wreszcie
 Owa cudowna Betleemska Gwiazda,
 Radosć rodzinne rozjaśniła gniazda,
 Gdy zabrzmi głosów dziecięcych muzyka
 Na widok drzewek z placu Kopernika.
 I cóż więc komu ten zagajnik wadzi?
 Wszak on pomnika nie oszpeca wcale,
 Ani uwłacza tego mistrza chwale,
 Co swym geniuszem nową stworzył erę,
 A serce dobre, proste miał i szczerze;
 I gdyby w dniach tych jakim cudem ono
 W tego posagu mogło wstąpić łono,
 Parafraza dystychu J. N. Kamińskiego.

Iżby się ocknął z spiżowej martwoty;
 To, wzrok rzuciwszy na niebios obrot,
 Zarazby poznał, że rychło nad ziemię
 Wzbije się Gwiazda, ta, co w Betleemie
 Jaśniała, kiedy z pasterzami społem
 Królowie bili Zbawcy świata czołem,
 Ta sama, której śród ziemskich zamroczy
 Rade szukały zawsze jego oczy,
 Której blask, gdy mu niebo powiadało
 O chwale Bożej, chłonał duszą cała.
 I byłby pojął, dokąd ten lud płynię
 Na odgłos dzwonów, w północnej godzinie
 Brzmiałych rozgłosnie z wież Świętego Krzyża;
 I byłby odgadł, że się chwila zbliża,
 Gdy tej i wszystkich świątyni dookoła
 Murami wstrząśnie koleśka wesoła,
 I w sercu jego oddźwięknie głęboko,
 I rozrównienia łą mu zwilży oko.
 I byłby wiedział, w jaką poszły stronę
 Owe choinki i świerki zielone,
 Co pięknym wieńcem otaczały wokół
 Jego pomnika granitowy cokół;
 I cieszyłby się, jakby nie handlarze,
 Lecz on te drzewka dawał dziatwie w darze;
 I byłby duchem biegł za niemi w ślady,
 By z rodakami u świętej biesiady
 Wigilijowej łamać się opłatkiem
 W imię miłości bratniej, i być świadkiem
 Z jaką radością szczęsnych dziełek grono
 Wita choinkę, cudnie przystrojoną
 Skroś po gałązkach w barwnych świeczek krocie
 W przesłizne cacka i różne łakocie,
 Co im przez ręce rodziców obficie
 W dniu swych narodzin sypie Boże Dziecię.
 I pewno później, w skupieniu głębokiem
 Po stropie niebios nocnych, wodząc okiem,
 Ujrzały na nich gorejącą ową
 Choinkę, niby konstellację nową,
 I rozczulony, uczulby ochotę
 Wszystkie, wróżące szczęście gwiazdy złote
 Tak uszykować naszej dziatwie gwoli,
 By z nich horoskop powstał błogiej doli.
 Więc pozostawcie mu ze względu na to
 Tę choinkę; ścieście mu przez lato
 Wkoło pomnika kwieciste kobierce,
 A zima, niech mu i oczy, i serce
 Radują drzewka te, co wdzięcznie stroją
 Bruk szary świeżą zielonością swoją,
 A pod rodzinne zbożnych ludzi strzechy
 Tyle wesela wnoszą i uciechy.
 Adam Pług.

JASEŁKA.

Podobnie, jak w naszym kraju istnieje tradycja ubierania Grobu Zbawiciela w dzień Wielkopiątkowy, panuje na półwyspie Apenińskim zwyczaj strojenia podczas świąt Bożego Narodzenia, malowniczych Jasełek.
 A nietylko na ołtarzach świątyni Pańskich widnieją one. Magnackie pałace chętnie użyczają im swych salonów, w których artyści, wierni tradycji, wystawiają na widok publiczny *Mysterje* Norodzin Boskiego Dzieciątka.
 Jakkolwiek zaś *Mysterje* dzisiejszej doby nie odznaczają się tym przepychem, jakim zdumiewały w wiekach średnich, w epoce gorącej wiary, kiedy to monarchowie i ich żony własnoręcznie lub z własnej szkatuły pomagali w przygotowaniu pobożnego

działa, niemniej niektóre z nich budzą podziw fantazji układu, oraz artystyzmem wykończenia.
 Żeby dać pojęcie z jakim to nakładem pracy, talentu, studjów i cierpliwości przystępuje się do stworzenia podobnego cacka, opiszę wystawione zeszłej zimy w pałacu Borghese, w Rzymie, jasełka pomysłu p. Surdi, dokonane z pomocą pierwszorzędnych artystów Stolicy Zjednoczonych Włoch, malarzy i rzeźbiarzy takich, jak: Ballaster, Biondi, Pretini, Nicolini, Aureli i paru innych.
 Już na wstępie uderza widza świat orjentalny, tak różny od naszego... Rozliczne rysunki, fotografie, modele, kostjomy, napisy hebrajskie, tureckie, nawet flora i fauna porozrzucone na stołach, pułkach, pozawieszane na ścianach, przenoszą nas niby za uderzeniem laski czarnoksiężki pod pałac niebo Wschodu, do Azji Mniejszej, na wybrzeża Arabji Szczęśliwej. To materiał, wzory, któremi posilkowano się przy robocie.
 Nawet bilety wejścia noszą na sobie cechę starożytną, naśladując medal Cezara Augusta z łacińskim do koła napisem: „Na pamiątkę Jasełek”.
 Ale wejźmy do sali głównej.
 Dwoje drzwi prowadzi do niej. Okna pozasłaniające szczelnie. Ciemność grobowa. Odsuwamy kotarę i nagle przed wzrokiem naszym rozciąga się przedny krajobraz, oświetlony wschodzącym słońcem... Gdziekolwiek chmury przysłaniają szafir nieba, nad wodami unosi się opar...
 Prawie połowa Palestyny rozciąga się tutaj ze swem bogactwem kolorytu i plastyki.
 Na pierwszym planie, z prawej to grota Betleemska. Najświętsza Panna przysiadła na zydelku, błękitny płaszcz opływa Jej ramiona, na głowie zasłona z białego muslinu, twarz pełna nieziemskich zachwytołów. Dzieciatko, leżące na słomie i św. Józef wsparty na kiju uśmiechają się do kłęczących u progu pastuszków i innych przybyszów, ciekawych cudu, o którym zwiastują chóry aniołów, igrających w obłokach. Wół i osiołek przyklekły także.
 Nieopodal wśród zieleni rozsiadło się miasteczko Betleem, pędzla profesora Nobili, dyrektora szkoły mozaistów przy Watykanie. Pośrodku dumne Jeruzalem, z mnóstwem pałaców i świątyni. Ta biała chata, ozdobiona kształtną kopułką, jest wedle podania, domem Racheli. Te dalej, sterczące wśród skalistego wawozu mury, to klasztor pustelników. A ów most o trzech arkadach, nad *prawdziwą* wodą, owe łuki, owe ruiny starożytne, groty, pieczary, ogrody, grupy palm samotnych, co za rozmaitość! Z lewej, niby tafla lustrzana błyszczy jezioro Tyberjady, z miasteczkiem tegoż imienia. Między wzgórzami a płaszczyzną wije się święta rzeka Jordannu, łącząca to jezioro z morzem Martwym. A brzegi owego ponurego morza, zaciśniętego między nagie, ostre skały, jakże bezpłodne, dzikie, żarami słońca spalone!
 Na horyzoncie rysują się sylwetki gór Carmelu. I cała ta przestrzeń wzgórz, pól, osad i grodów, to nie fantazja lub kaprys artysty, to rzetelna panorama kraju, oddana ze skrupulatną wiernością.
 Umiejętne rozmieszczenie światła i cieni przyczynia się do zwiększenia efektu.
 W niektórych pieczarach, rozniecony przez pastery ogień bucha płomieniem, w innych dogasa powoli.
 A co za ruch! jakie ożywienie! Zda się, że istotnie w tej chwili od chaty do chaty, od groty do groty, od wsi do wsi leci *wesoła nowina*: „Narodził się! narodził się Messjasz! I ze wszech stron, z bliższych i dalszych okolic, porzuciwszy zatrudnienia, bieży naród wszelaki: pasterze, rolnicy, mulnicy, muzykanci, żebracy, kalecy, arabowie konno i na wielbłądach, kobiety, dzieci, ubodzy i bogaci, starzy i młodzi, zgo-

ła kto żyw daży z pokłonem i holdem do Nowonarodzzonego, do stajenki Betleemskiej.

W głębi od gór nadeciągają trzy królowie z niezliczonym poczem sług, murzynów, asyryjczyków, egipcjan, obławianych darami. Istna karawana mulów, koni i wielbłądów.

Każda z tych figurek — a jest ich paręset nie wyższych nad pół łokcia — zda się mało nie przemówi. Rysy twarzy, ich wyraz, strój, postawa, pochodzenie, rzemiosło, typowe, historyczne... Spieszą. Chaty pozostawili otworem. Przerwali roboty, zajęcia. Poprzez drzwi i okna widać wnętrza domostw, izby, kuchnie, warsztaty. Obejścia gospodarskie, bydlę domowe, trzody baranów, wszystko do złudzenia prawdziwe, naturalne... To nie szopka, nie żłobek, to najśliczniejsza sielanka z drzewa i terakoty.

A podobnie pięknych, ba, nierównie piękniejszych i bogatszych, sporo jeszcze spotkać można po klasztorach, po zamkach, lecz już jedynie jako pamiątki przeszłości, jako zabytki minionych stuleci a głównie z XV i XVI-go wieku. Dochodzą one niekiedy rozmiarami do 600 i przeszło metrów kwadratowych, rzeźbione przez takich rzeźbiarzy i snycerzy jak Bottiglieri, Mikolaj Sommo i San Martino, których figurki płacone są dzisiaj na wagę złota przez kolekcjonistów.

Prócz książęcych rodzin, przechowujących pod szklek dawne arcydzieła, niedostępnie dla obcych, ciekawy turysta znajdzie je w kilku miejscowościach w Neapolu, a mianowicie w Muzeum Filangieri, w Muzeum po klasztorze św. Martyniana, w zamku królewskim na Capo di Monte, pochodzące przeważnie z epoki Karola III-go, króla neapolitańskiego, wielkiego jak wiadomo amatora i protektora sztuk pięknych. Królowa Marja Amalja saksońska podzielała gust małżonka do owych misterji i sama szła suknie z najcenniejszych tkanin dla Matki Boskiej, magów, ich świty etc.

A nie do postaci głównych, nie do figurek ograniczała się jedynie staranność modelatorów. Najdrobniejsze akcesoria, jak np. kosze z jarzynami, kobiałki z Soczewicą, owoce, ryby, naczynia stołowe i kuchenne, narzędzia pracy, instrumenta muzyczne, harfy, piszczałki, gitary, na których wygrywali gęźbiarze lub aniołkowie, wzorowane były na arcydziełach wykopalisk z Herkulanum i Pompei.

Ta więc wykończoność, ten kunszt, wytworny smak, nadewszystko zaś wierność i prawda w oddawaniu lokalnych typów i krajobrazów sprawiły, iż jasełka neapolitańskie długo jeszcze świadczyć będą o artystycznym i poetycznym poczuciu, które objawiło się w epoce, kiedy jeszcze reszta Europy dręmała w powijakach najgrubszego materializmu.

Wyobrażenia bowiem misterji w malowaniach ściennych, w mozaikach, na kości słoniowej, wreszcie na kamiennych sarkofagach, spotykamy we Włoszech już w IV-y m wieku naszej ery. Nieco później dopiero ukazały się rzeźbione z drzewa lub modelowane z gliny na tle okolicy wypukłej (*en relief*)

Zofja Mellerowa.

KALENDARZ.

Miona słowiańskie: Dziś Godysławy, jutro Grzmisławy, po jutrze Wrociwoja.

Wystawy stałe: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Lokal Towarzystwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście № 15—od 10-ej zrana do 4-ej po południu.) — Wystawa obrazów Krywulta. (Lokal wystawy w hotelu Europejskim—od 10-ej zrana do 8-ej wieczorem.) — Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Lokal wystawy przy ulicy Nowy-Swiat № 27—od 10-ej zrana do 7½ wieczorem.) — Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego krajowego. (Lokal wystawy w gmachu Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście № 66—codziennie od 10-ej zrana do 4-ej po południu, w niedzielę zaś i święta od 12—4-ej po południu. Wejście bezpłatne.) — Wystawa Muzeum rzemieślniczego. (Lokal wystawy w gmachu Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskie-Przedmieście № 66—codziennie od 10-ej zrana do 4-ej po południu, dla rzemieślników od 7—9-ej wieczorem, w niedzielę zaś i święta od 10-ej zrana do 4-ej po południu.) — Wystawa etnograficzna. (Lokal wystawy przy ulicy Wiejskiej № 18, dom hr. Branickiego—od 10-ej zrana do 6-ej po południu.) — Wystawa starożytności. (Królewska № 1 róg Krak.-Przedm.—od 10-ej zrana do 6-ej po południu. Wejście kop. 15.)

Wystawy teraźniejsze: Wystawa szkiców oraz przedmiotów z działy sztuki, stosowanej. (Salon artystyczny, Nowy-Swiat, 27—od 10-ej zrana do 8-ej wieczorem.)

Zabawy: Jutro i pojutrze żywe obrazy przy współudziale śpiewaczki wiedeńskiej Aidy Giry, tudzież koncert orkiestry pod dyrykcją Adolfa Sonnenfelda. (Dolina Szwajcarska—7½ wieczorem.)

Teatry: Wielki: we środę „Ernani” (z udziałem pani Bonaplate-Bau oraz pp. Battistini’ego i Cardinal’ego) w czwartek „Rigoleto” (z udziałem panny Biondelli oraz p. Castellano, występujących pierwszy raz na naszej scenie); — Romałtości: we środę „Pomyłka” oraz „Dom otwarty”; we czwartek „Bawidelko”; — Mały: (przy ulicy Daniłowiczowskiej): we środę „Konik polny i mrówka”; we czwartek „Ciotka Karola” oraz „Piosenki tyrolskie”. (7½ wieczorem.)

Kasy oszczędności Banku państwa: centralna—gmach Banku; I-sza—Largowa, 41 (na Pradze); II-ga—Chłodna, 37; III-ja—Nowowiejska, 26; IV-ta—Nowy Świat, 17; V-ta—Muzyczna, 40; VI-ta—Nowiniarska, 6. (Kasa centralna przyjmuje i wydaje wkłady codziennie, z wyjątkiem świąt, od 10-ej

zrana do 1-ej po południu; kasy zaś oddziałowe we wtorki, czwartki i soboty od 6—9-ej wieczorem, a w niedziele od 9½ zrana do 12-ej w południe.)

— We wtorek doroczna uroczystość Narodzenia Chrystusa Pana obchodzona będzie we wszystkich świątyniach całodziennem nabożeństwem z wystawieniem N. Sakramentu, kazaniami, procesjami zrana i po południu; w kościołach zaś św. Jacka (po-dominikańskim) i św. Marcina (po-augustjańskim) do nabożeństw tych przywiązane są dla wiernych odpusty.

— W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, to jest we środę, niezależnie od odbywających się nabożeństw, przypada uroczystość św. Szczepana, pierwszego męczennika, ku czci którego nabożeństwo odpustowe odprawione będzie w kościele św. Anny (po-bernardyńskim), a w kościele N. Panny Marji na Nowem-Mieście odbędzie się solenna wotywa na intencję zgomadzenia rybaków.

— Od pierwszego dnia świąt Bożego Narodzenia włącznie do Trzech Króli, wystawione będą „Jasełka”, czyli figurki, wyobrażające otoczenie Chrystusa Pana w szopce Betleemskiej, w kościołach: św. Antoniego (po-reformackim) i w kaplicy przy Towarzystwie dobroczynności, św. Józefa Oblubienca (po-karmelickim), ss. Piotra i Pawła.

— W czwartek przypada uroczystość św. Jana Ewangelisty, która obchodzona będzie dopołudniowem nabożeństwem odpustowym w kościele Opieki św. Józefa (panien wizytek).

W kościele archikatedralnym uroczystość św. Jana Ewangelisty obchodzona będzie solenna wotywa o godzinie 9-ej zrana, po której ukończeniu, zwyczajem dorocznym kapłani udzielają wiernym wino z kielcha, co też dopełnia się i w innych świątyniach Pańskich.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Wpłynęliśmy nareszcie po tylu burzach, kołających do nawy politycznej w ostatnich tygodniach, w ostoję cisyz świętecznej, która tym razem bardziej niż kiedykolwiek będzie dla wielu ciszą ukojenia.

Niemcy leczą sobie nerwy po drastycznych perypetjach swojej *Umsturzverlage* i po manifestacjach socjalistycznej grupy deputowanych, które zakłóciły w sposób dotąd niebywały monumentalny spokój poważnego parlamentu niemieckiego. Włochy bardziej, niż którekolwiek społeczeństwo, potrzebują w tej chwili wzmacniającej rozprężone nerwy kuracji. To też nie uczynił źle p. Crispi, że zapobiegając jeszcze głębszym wstrząśnieniom organizmu parlamentarnego, odroczył sesję, która zwiastowała się piorunami. Padło ich kilka i po odroczeniu—ale te były papierowe. To, co w odezwach swoich do wyborców wypowiedzieli pp. Brin i Rudini, nie przyczyniło się ani troszkę do zaostrenia pozycji Crispiego. Brylantowe kolczyki, które król Humbert ofiarował pannie Crispi, idącej do ślubu, miały tym razem znaczenie historyczne: były one głośną odpowiedzią najwyższego czynnika monarchji konstytucyjnej na protesty owej „czwórki” mężów stanu, którzy nawet w chwili tak doniosłej nie umieli zgodzić się na akcję zbiorową i musieli—dzięki rozbieżności swoich kierunków politycznych—poprzestać na osobnych manifestach, posiadających tem samym charakter czysto indywidualnej manifestacji.

Riforma Crispiego szydzi z tak rozlupanej na czworo opozycji i z jej dowódców, przejętych tak głęboką dla siebie „pogardą”, że nie zdołali uczynić jednego kroku po jednej linii. O pogardzie osobistej mowy tu niema: Rudini, Zanardelli, Brin i Cavalotti, wszystko to ludzie nieposzlakowani i wzajemnie swą nieskazitelną szanując. Owa „pogarda” musi być rozumiana jako sprzeczność programów, jako rozmaitość haseł u stronnictw, któremi przewodzą. I tej trudno zaprzeczyć. Zaszkożdziła ona im bardzo. Crispi tryumfator! Posłowie, zgorączkowane w pierwszej chwili, rozjechali się do domów w lepszych już daleko humorach; na ulicach wiecznego miasta, jak na Monte Citorio, zaległa cisza. Wśród tej ciszy urodzi się Chrystus, najwładziwszy symbol pojednania ludzi i ludów.

Mowa, którą Henryk Brisson zagał swoją prezydenturę w izbie francuskiej, rozwinęła w kilku treściwych zwrotach program koncentracji republikańskiej. Aczkolwiek elekt radykalistów, pragnął Brisson w tej pierwszej chwili przynajmniej ustrzedz się jęczącego radykalizmu. Mimo tego stronnictwo jego obwołuje z hałasem swój tryumf i klęskę rządu i upadek spullerowskiej „polityki nowego ducha”. Millebrand daje do poznania nowemu prezydentowi izby w *Petite République*, że wybór swój zawdzięcza socjalistom. *Intransigeant* Rocheforta nie żywi szczególnej sympatji dla szorstkiego Brissona, „którego szkarlat nie potrafiłby rozbestwić żadnego wołu”, cieszy go tylko, że kandydat Casimir-Periera i Dupuy, protekcjonista agrarny Méline, upadł. Wybór Brissona jest nowem wotum nieufności dla rządu. Niechaj drżą teraz panamitańczycy izby: Brisson był prezesem owej ankiety, która przetrząsała ich brudną

bieliznę. Nie trudno zgadnąć, że pogródki te zwraca p. Rochefort przedewszystkiem w stronę Rouviera i Constansa.

Nawet organy umiarkowane republikańskie nie tają przed sobą grozy faktu, jaki tkwi w zwycięstwie radykalizmu i kolektywizmu. Czy siły tyle razy już dowodzącej swej niemocy „koncentracji republikańskiej” wystarczą do odporu tej nowej nawały, przyszłość pokaże.

Br. Z.

KOLONJE LETNIE.

Podobnie jak lat dawnych i w tym roku Komitet kolonij letnich zwrócił się do kupców o urządzenie w swych sklepach sprzedaży z ustępstwem na rzecz kolonij letnich. Pp. kupcy chętnie się przychyliłi do prośby komitetu.

W sprzedaży tej obowiązki uprzejmych kupcowych raczyły przyjąć uproszone damy. Dzięki zabiegliwości tych pań, jak również poparciu ze strony licznej publiczności rezultaty sprzedaży osiągnięto bardzo pomyślne.

Składając poniżej sprawozdanie z tej sprzedaży, komitet kolonij letnich uważa za swój obowiązek wyrazić na tem miejscu gorące podziękowanie: damom, pp. kupcom i szalownej publiczności za tak niestrudzoną gotowość w przychodzeniu z pomocą kolonjom letnim.

Wpłynęło do kasy od:

	zadoklarowany	Suma osiągnięta z targu		Ofiary złożone na ręce dam	
		Rs.	kop.	Rs.	kop.
Fryderyk Puls (całodzienny dochód)	10	192	92	112	60
Marja Tomicka	10	27	13	65	63
J. Wadowski i sp.	10	19	22	29	28
Jaskulski	10	41	75	79	95
Schlager	10	34	58	28	84
Bracia Jablkowscy	10	46	65	65	80
Michalski	15	19	39	32	48
Tani sklep	15	24	72	5	60
Golińska	10	36	96	63	60
Kwaśniewski i Markiewicz	10	10	15	10	66
Wiśniakowski	10	20	65	35	—
Złoty Ul	10	19	31	85	—
Zyndram	15	98	75	—	91
Flora	15	7	59	46	19
Golińska	10	24	48	27	60
Kwaśniewski i Markiewicz	10	10	—	51	60
Lipink	10	19	90	75	—
Muśnicki, ul. Marszałkowska № 80	10	10	66	166	46
Muśnicki, ul. Marszałkowska № 149	10	12	59	65	88
Popławski	10	15	76	12	80
Arct	10	42	04	28	92
Paprocki	10	53	37	2	92
Wadowski	15	43	81	46	79
Wilanowski	10	19	17	42	—
Boye	10	8	40	17	80
Doberski	10	8	14	6	76
Polski skład nici	10	11	44	53	46
Sędzimir	10	14	92	44	80
Loth	15	9	20	—	—
Czytelnia pism i dzieł naukowych	10	3	—	15	—
Gałkowski	10	13	75	15	27
Pigłowska	12	13	—	34	16
Bartold	10	15	94	93	—
Ratynski	15	35	15	29	—
Bardet	15	90	56	—	—
Siostry Rutowskie	15	7	73	48	88
<i>Bez udziału dam:</i>					
Arkuszewski	7	15	—	—	—
Chojnacki	10	7	80	—	—
Kozakiewicz	10	3	—	—	—
Kuksz i Luedtke	10	5	26	—	—
Majewski (Laboratorjum chemiczne)	20	25	—	—	—
Riese i Piotrowski	10	27	11	—	—
Zagrodziński	10	4	—	—	—
<i>Zamiast sprzedaży ofiarowali:</i>					
Anczowski		15	—	—	—
Bachus		20	—	—	—
Fukier		15	—	—	—
Kalinowski i Przepiórkowski		25	—	—	—
Kreusch (Szanior), Zabia № 4		20	—	—	—
Księgarnia krajowa		20	—	—	—
Mieczkowski		10	—	—	—
Pusch		5	—	—	—
Wedel		25	—	—	—
Wróbel		25	—	—	—
Ofiary dam zamiast udziału w sprzedaży wyniosły razem		97	—	—	—
Razem		3009	26		

Wykaz nieruchomości miejskich, wystawionych na licytację sądową w sądzie okręgowym warszawskim w m. styczniu 1895-go r.

A) Domy i place w Warszawie:

Nr	Wymienienie licytowanej nieruchomości	Prze-strzeń pla-cu w lok-ciach □	Czy i jakie są na nim zabudowania?	W jakiej drodze licytacja została wyznaczoną?	Wyso-kość sza-cunku li-cytacyj-nego rs.	Czy obecna licytacja jest I-a czy II-gą?	Data licytacji.	Wydział sądu, w którym licy-tacja się odbyła.	Nazwisko komisarza są-dowego, pro-wadzącego sprzedaż.	Suma długów hipotecznych w dacie opisu (nie licząc proc.) rubli:	UWAGI
1.	Nr 2492D przy ulicy Smoczej pod Nr 31	3,856	kamienica dwupiętrowa, z oficyną murowaną jednopiętrową i budynkiem parterowym drewnianym	w drodze działów	25,670	I	2 styc	III	Grzędziński	15,085	Wszystkie te nieruchomości, z wyjątkiem wymienionej pod pozycją 14, mają uregulowaną hipotekę; księgi ich wieczyste znajdują się w archiwum hipotecznem miejskiem oprócz pozycji 11, której księga znajduje się w archiwum ziemskim.
2.	Nr 2492B przy rogu Smoczej Nr 33 i Gęsiej Nr 59	4,870	dom murowany z oficyną drewnianą i takież zabudowaniami podwórzowemi	" "	10,019	I	"	"	"	niepodzielnie na obu tych nieruchomościach	
3.	Nr 2492E przy ul. Gęsiej pod Nr 61	2,954	dom drewniany z takież zabudowaniami	" "	2,580	I	"	"	"	5,820	
4.	Nr 1196D przy ul. Śliskiej pod Nr 40	2,494	kamienica dwupiętrowa z oficyną trzypiętrową i zabudowaniami podwórzowemi	" "	24,461	I	"	"	Roźnowski	34,105	
5.	Nr 839 na Pradze (na gruncie emfiteutycznym)	24,162	plac bez zabudowań	subhastacja w poszukiwaniu rs. 451 z 1/10	500	I	"	"	"	6,028	
6.	Nr 2752AB przy ul. Wiślanej Nr 7 i Lipowej Nr 12	3,030	dom jednopiętrowy z drzewa i muru pruskiego od ulicy Wiślanej, dom drewniany od ulicy Lipowej, oficyny drewniane, także garbarnia i zabudowania podwórzowe	ditto " 4,000 "	7,000	I	8 styc	IV	Grzędziński	29,852	
7.	Nr 5158 przy ulicy Hożej Nr 39	5,880	murowane stajnie, wozownie i składy	ditto " 3,625 "	7,000	I	9 styc	III	"	104,775	
8.	Nr 5159 przy ulicy Hożej Nr 37	5,586	murowane stajnie, wozownie i składy	ditto " 3,400 "	7,000	I	"	"	"	95,800	
9.	Nr 1147D/XII przy placu Witkowskiego Nr 11	3,732	bez zabudowań	w drodze działów	7,465	II')	"	"	Orłow	niema długu	
10.	Nr 545 przy ulicy Długiej	7,442	kamienica dwupiętrowa z pięcioma dwupiętrowemi i czterema jednopiętrowemi oficynami	" "	122,000	I	"	"	"	37,663	
11.	Nr 12 w Targówku na Pradze przy ul. Brudnowskiej Nr 13	1,620	bez zabudowań	subhastacja w poszukiwaniu rs. 219 z 1/10 i kosztami	—	I	15 styc	V	"	175	
12.	Nr 156 przy ul. Nowomiejskiej Nr 4	294	kamienica dwupiętrowa z zabudowaniami podwórzowemi	w drodze działów	7,000	I	"	IV	Dobkiewicz	9,013	
13.	Nr 1219 przy ul. Pańskiej Nr 46	2,500	dom murowany, parterowy, dwie oficyny parterowe, drewniane i zabudowania podwórzowe	subhastacja w poszukiwaniu rs. 3,000 z 1/10 i kosztami	10,000	I	"	"	"	19,583	
14.	Nr 3106TI przy drodze Różewskiej Nr 12	około 2 m. 75 pr.	dom drewniany z takież oficyną i komórkami	ditto " 139 "	400	I	"	V	Grzędziński	niema hipoteki	
15.	Nr 2468 przy ulicy Marjensztadt pod Nr 5	1,202	kamienica trzypiętrowa, stajnia murowana i zabudowania podwórzowe	ditto " 300 "	24,411	I	"	IV	Orłow	45,520	
16.	Nr 1582 przy ul. Jerozolimskiej pod Nr 31	4,199	kamienica czteropiętrowa z dwiema oficynami pięciopiętrowemi i jedną dwupiętrową	ditto " 55,400 "	120,000	I	"	"	Roźnowski	177,458	
17.	Nr 1693 przy ul. Wilczej Nr 20	2,400	dom drewniany z oficyną jednopiętrową murowaną i zabudowaniami podwórzowemi drewnianemi	ditto " 2,500 "	8,000	I	"	"	"	6,350	
18.	Nr 1192B przy ulicy Pańskiej pod Nr 49-ym na gruncie emfiteutycznym (czynsz roczny rs. 6)	2,000	kamienica dwupiętrowa z oficyną murowaną, parterową i zabudowania podwórzowe	ditto " 3,000 "	4,700	I	"	"	Dobkiewicz	22,610	
19.	Nr 900 przy ul. Chłodnej Nr 44 na gruncie emfiteutycznym (czynsz roczny rs. 24)	5,300	kamienica jednopiętrowa z piwnicą murowaną, mieszcząca motor parowy i zabudowania podwórzowe	ditto " 16,000 "	25,000	I	"	"	"	47,324	
20.	Nr 468 i 469 przy ul. Senatorskiej Nr 28 i 30	7,575	kamienica dwupiętrowa z takież oficynami i budynkiem na składy	ditto " 75,000 "	165,059	II')	"	"	"	202,163	
21.	Nr 2274E przy ulicy Muranowskiej Nr 45 i Milej Nr 24 na gruncie emfiteutycznym (czynsz roczny rs. 29 kop. 96)	2,767	kamienica jednopiętrowa z oficyną dwupiętrową murowaną, drewnianym domkiem dla stróża i drewnianemi zabudowaniami podwórzowemi	w drodze działów	20,019	I	"	"	"	15,645	
22.	Nr 2287C przy ulicy Dzikiej Nr 32 na gruncie emfiteutycznym (czynsz roczny rs. 2 kop. 20)	2,374	kamienica dwupiętrowa z dwiema takież oficynami i zabudowaniami podwórzowe	" "	34,500	I	18 styc	III	Krasuski	56,775	
23.	Nr 1480 przy ulicy Śliskiej Nr 17 i Siennej Nr 24	2,272	dwa parterowe domy drewniane z oficyną parterową murowaną i zabudowania podwórzowe	" "	16,000	I	"	"	"	11,800	
24.	Nr 842 na Pradze przy ul. Zaokopowej na gruncie emfiteutycznym (czynsz roczny kop. 29)	2,843	budynek drewniany stary	subhastacja w poszukiwaniu rs. 1,500 z 1/10 i kosztami	1,000	I	"	"	"	12,210	
25.	Nr 848 na Pradze przy ul. Zaokopowej na gruncie emfiteutycznym (czynsz roczny kop. 27)	2,923	" "	" "	1,000	I	"	"	"	"	
26.	Nr 5162 przy ul. Nowowiejskiej Nr 13	5,013	kamienica jednopiętrowa z trzema takież oficynami	ditto " 35,000 "	35,000	I	"	"	Grzędziński	82,5,0	
27.	Nr 1147DXXXIII przy ulicy Twardej Nr 60	5,460	kamienica dwupiętrowa z stajniami murowaną i drewnianą, tudzież zabudowania podwórzowe	ditto " 7,580 "	24,112	I	"	"	Dobkiewicz	73,060	
28.	Nr 1669 w Alei Ujazdowskiej Nr 29	2,511	kamienica jednopiętrowa z dwiema jednopiętrowemi oficynami, tudzież zabudowania podwórzowe	w drodze działów	90,425	I	"	"	"	78,000	

) Nieruchomość niniejsza, jako wystawiona na powtórna licytację, może być sprzedana i poniżej szacunku subhastacyjnego.

B) Domy i place w miastach prowincjonalnych gub. warszawskiej:

Nr	Wymienienie licytowanej nieruchomości	Przestrzeń placu w lokalach □	Czy i jakie są na nim zabudowania?	W jakiej drodze licytacja została wyznaczona?	Wysokość szacun- ku licytacyjnego rs.	Czy obecna licy- tacja jest I-szą czy II-gą?	Data licytacji	Wydział sądu, w którym licyta- cja się odbędzie	Nazwisko komi- sarza sądowego, prowadzącego sprzedaż	Suma długów hy- tecznych w dacie opisu (nie licząc procentu) rubli	UWAGI
1.	Nieruchomość № 11 w mieście Sochaczewie, przy ulicy Trojanowskiego № 13 (polic.)	1400	Dom mieszkalny po części murywany a po części drewniany, parterowa od frontu, zaś jednopiętrowy od podwórza, ze spichrzem, szopa i komórkami	subhastacja w poszukiwaniu rs. 1,300 z % i kosztami	1,300	I	15 styc	IV	Dobkiewicz	3,464	
2.	Nieruchomość № 529A w m. Nowym-Dworze (pow. warszawskiego) przy ulicy Bóznicznej	950	dom drewniany, jednopiętrowy z przybudówką, tudzież komórkami	ditto " 2,000 "	2,500	I	15 styc	IV	"	2,200	
3.	Połowa nieruchomości w m. Nowomińsku przy ulicy Lubelskiej № 65	—	połowa domu drewnianego i zabudowań, tudzież połowa działki i sądu	ditto " 600 "	800	I	16 styc	III	Grzędziński	niema uregulowanej hipoteki	każda nieruchomość ma uregulowaną hipotecę powiatową

Dla kapitalistów.

Zbliża się nowy termin kwartalny licytacji sądowych.

Obecna kadencja, przeznaczona, wedle prawa, specjalnie dla licytacji nieruchomości miejskich, trwać będzie od d. 2-go do 16-go stycznia r. p., a w okresie tym w sądzie okręgowym warszawskim przypadnie pięć terminów przetargu, mianowicie, w dniach: 2-im, 8-ym, 9-ym, 15-ym i 16-ym stycznia (2, 9 i 16-go — w wydziale III-im, 8-ga i 15-go — w wydziale IV-ym i nadto 15-go — w wydziale V-ym).

Na terminy te wyznaczono ogółem 28 sprzedaży nieruchomości, w Warszawie położonych, i 3 licytacje domów i placów w miastach prowincjonalnych gub. warszawskiej. Z ogólnej liczby 31 sprzedaży, 21 wyznaczono w drodze wyłączenia, na żądanie wierzycieli, poszukujących tym sposobem swoich należności, a 11 pozostałych odbywa się w drodze działów.

Ustalonym zwyczajem podajemy dziś, gwoli użytkowi osób interesowanych, wykaz wystawionych na licytację nieruchomości, podług rubryk, których cel i znaczenie wyjaśniliśmy ongi w numerach 172-im i 267-ym Kurjera z r. z. Dla braku miejsca opuściliśmy tylko tym razem nazwiska właścicieli licytowanych nieruchomości, które osoby interesowane, w razie potrzeby, znajdą z łatwością w każdym kalendarzu.

Pozostaje nam przypomnieć, iż z pośród zamieszczonych w naszym wykazie nieruchomości sprzedaż niektórych, aczkolwiek obwieszczona urzędowo, może jeszcze uleść odwołaniu lub odroczeniu. W podobnych razach chętnie uwzględnimy reklamacje osób interesowanych, byleby poparte odpowiednimi dowodami.

Fr. N.

Przysłowia murzyńskie.

P. Jan Hess jest zasłużonym dla nauki podróżnikiem, a przytem wielkim przyjacielem czarnych swych współbraci. Nie zgadza się na zdanie kolonistów, a nawet niektórych misjonarzy, iż „murzyn jest zawsze bydlęciem, niekiedy nawet bydlęciem złem”; natomiast twierdzi, iż „podrapawszy, w każdym murzynie można doprzeć się człowieka zupełnie tak samo, jak podrapawszy, w każdym europejczyku można się dopatrzeć... murzyna”.

Obecnie podróżnik ogłasza nowe argumenty w obronie inteligencji swoich czarnych przyjaciół. Przysłowia są mądrością narodów, otóż przysłowia murzyńskie dziwnie są podobne do mądrości ludów europejskich, tak nawet podobne, iż w wielu razach brzmią prawie dosłownie. Sprawdza się tu stary aforyzm Humboldta, iż myśl ludzka przyrodziwa w różnych czasach i u różnych ludów szaty rozmaite, ale w gruncie rzeczy pozostaje jednakową. To pewna, że murzyni są daleko mniej pochopni do wypowiedzania swoich myśli, a więc rzadziej niż europejczycy popisują się swoją mądrością, w przysłowiaich zawartą.

Przysłowia, które podajemy poniżej, zebrał Jan Hess w Oyo, w świętym mieście szczepu Yoruka, zamieszkującego brzegi Nigru. Tłumaczenia z bardzo pierwotnego języka krajowców dokonał o. Franciszek, misjonarz, od lat dwudziestu kilku przebywający w okolicach Oyo. Przysłowia te są bardzo starożytne. Podróżnik wraz z misjonarzem zbierali je od poetów królewskich, śpiewaków pałacu królewskiego w Oyo. Ludzie ci uważani są za istoty święte, bo ustnie przenoszą z pokolenia na pokolenie myty, epopeje, historję i tradycję plemienia.

Oto kilka charakterystyczniejszych świadectw mądrości narodowej plemienia Yoruba:

Jeżeli prawda zginie, trzeba jej szukać w przysłowiaich. Wiemy, kogo kochamy, ale nie wiemy, kto nas kocha.

Człowiek nie zawarł traktatu z żadną rybą, a chwali się, iż odnajdzie nawet igłę, jeżeli ta wpadnie w głębinę rzeki.

Bramy miasta Oyo nie mówią nigdy „bierz”, ale zawsze „daj”.

Człowiek wolny może być nieśmiałym, ale nigdy nie jest tchórzem.

Nie zabija się człowieka, który działał w nieświadomości.

Niekiedy człowiek ocala kureczę od pewnej śmierci, a to głupie gniewa się, że mu przeszkadzono dziobać spokojnie na śmietniku.

Kto niesie na głowie ćwiartkę słonia, nie będzie po drodze szukał świerszcza w norze.

Popiół wraca na tego, kto go rzucił.

Lepiej jest być nieszczęśliwym niewolnikiem, niż złym synem.

Nie można nazwać jednocześnie rzeczy: ciężarem i przyjemnością.

Niech każdy będzie kontent z tego, co ma w domu, a zawsze z jednakową przyjemnością przyjmie to, co znajdzie na uczcie u przyjaciela.

Chwalimy się, iż znamy błędy naszych sąsiadów, a sami chowamy nasze błędy pod wielkim garnkiem.

Ślepy widzi tylko wtedy, gdy śpi; dlatego też widzi często to, czego niema.

Głód w brzuchu jest hardy: przeszkadza tam wejść innym uczuciom.

Najprzebiegłszy szczur złapie się w pułapkę jeżeli ta zbyt długo stoi otworem.

Wielkość nie tłumaczy złych czynów.

Niechby motyl wziął nawet i nazwę ptaka: nie zrobi nigdy tego, co ptak.

Kto ma odwagę, nie potrzebuje lekarstw.

Człowiek, który nie wie, co odpowiedzieć, patrzy w górę; czyżby odpowiedź była napisana na pułapie?

Głupcy mówią: bogaty jest szczęśliwym. Czyż nie wiedzą, iż najczęściej skarbnik korzysta ze skarbów bogacza?

Choćby człowiek uniknął kary za zły czyn, kara dosięgnie go w formie wyrzutów sumienia.

Najwięcej ludzi woła: daj mi, dam ci!

Sen psa zostaje w nim samym.

W samej rzeczy, p. Jan Hess ma rację: czarna mądrość dziwnie jest podobna do białej.

(X)

— Sobotni numer *Prav. wiestn.* podaje Najwyższy Ukaz Imienny do rządzącego senatu, zawierający dosłownie powtórzenie Najwyższego Rozkazu z dnia 6 (18) b. m. o zaszczytzeniu członka rady państwa J. W. Gurko godnością generała-feldmarszałka.

— W odpowiedzi na depeszę, wysłaną w d. 18-ym grudnia do Ministra Najwyższego Dworu przez Arcybiskupa warszawskiego rzymsko-katolickiego, otrzymano następujący telegram:

„Jego Ekscelencji Arcybiskupowi Wincentemu Popielowi:

Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Pan rozkazał podziękować Waszej Ekscelencji, biskupom i duchowieństwu katolickiemu diecezji warszawskiej za powinszowanie i dobre życzenia.

Hrabia Woroncowa Daszkow.”

Zakomunikowane telegraficznie powinszowanie Arcybiskupa Popiela było zredagowane w następujących wyrazach:

„P. Ministrowi Najwyższego Dworu, bratemu Woroncowi-Daszkowowi:

„Z powodu święcenia po raz pierwszy po wstąpieniu na Tron Wszechrosyjski Imienia Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana, ośmielam się prosić Jaśnie Wielmożnego Hrabiego, aby nie odmówił wyrażenia Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszemu Panu wiernopoddanych powinszowań i życzeń długoletniego i pełnego chwwały Panowania, w imieniu mo-

jem, biskupów i duchowieństwa katolickiego kraju tutejszego.

Arcybiskup warszawski
Wincenty Popiel.

— Z Najwyższego zezwolenia pomocnik Generała-Gubernatora warszawskiego, generał-lejtnant sztabu generalnego, senator baron Medem, z d. 23-im grudnia rozpoczął pełnić tymczasowo obowiązki Generała-Gubernatora.

(Warsz. Dniem.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— *Now. wr.* zapewnia, iż na kolejach skarbowych schodzących się w Petersburgu, postanowiono wprowadzić codzienny ruch wagonów IV-iej klasy.

— *Nowosti* donoszą, iż ministerjum komunikacji zamierza postawić na pierwszym planie kwestję rozszerzenia sieci dróg bitych i żeglugi rzecznej w państwie.

— *Russk. wiedz.* dowiadują się, jakoby nie została zaniechana myśl utrzymania niektórych ulg przy przejeździe kolejami według nowej taryfy pasażerskiej. Szczegółowe omówienie tej sprawy powierzone będzie specjalnej komisji rządowej.

— *Now. wr.* donosi, iż do rady państwa wniesiono projekt, dotyczący órobnych towarzystw kredytowych.

— Według informacji dzienników petersburskich w początkach stycznia r. p. do rady państwa wniesiony będzie opracowany przez ministerjum finansów projekt zmian w pborze opłat podatkowych. Jak wiadomo, projekt powyższy proponuje znaczną redukcję opłat dodatkowych.

— *Now. wr.* donosi, iż w d. 22-im b. m. w ministerjum rolnictwa i dóbr państwa rozpoczęły się posiedzenia komitetu drobnego przemysłu.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż departament podatków niestających kończy opracowanie nowej ustawy tytoniowej.

— *Birż. wiedz.* dowiadują się, iż ministerjum rolnictwa odrzuciło projekty, nadesłane z trzech gmin w obrębie prowincji nadbałtyckich i dotyczące organizacji towarzystw wzajemnego ubezpieczenia ogrodu. Ministerjum w motywach odmowy zaznaczyło głównie okoliczność, że tak drobne towarzystwa nie będą w stanie zadosyć uczynić swemu zadaniu.

— Według informacji *Birż. wiedz.*, projekt, dotyczący skasowania sądów handlowych i zlania ich z sądami okręgowymi, został ostatecznie przejęty przez ministerjum finansów, które przesłało go ze swymi uwagami do ministerjum sprawiedliwości. Sądy handlowe zachowane będą, jako samodzielna instytucja, w miastach portowych oraz znaczących ogniskach handlu.

— Specjalna komisja sanitarno-budowlana, delegowana przez p. gubernatora warszawskiego do obejrzenia nowej cukrowni Brześć Kujawski, spisała protokół, w którym zamieszczono: 1) Dwa zbiorniki osadowe nie są dostateczne i należy więcej ich urządzić w pewnym oddaleniu od fabryki i rzeki Zgłowiączki. 2) Należy dopilnować, aby spusty irygacyjne były dalej od rzeki przeprowadzone, albowiem spuszczenie wody nieczystej do Zgłowiączki może spowodować zatrucie ryb na przestrzeni 20-tu wiorst i pozabawić mieszkańców okolicznych dobrej, czystej wody rzecznej.

— Przez władze sądowe są poszukiwane, jak donoszą *Warsz. gub. wiedz.*, następujące osoby: Wiktoria

Trojanowska 27 lat, Franciszek Mikołajczyk 24 lat, Fryderyk Hertz 22 lat, Jan Przybyliński 25 lat, Anna Helmańska 28 lat i Ignacy Przychodźki 25 lat.

W ciągu jednego tylko tygodnia, jak donoszą *Warsz. gub. wiad.*, skradziono konie w okolicy Warszawy w następujących miejscowościach: w Przybyziewie Sylwestrowi Wrzesińskiemu parę wałachów, w Kośminie W. Lechowi klacz siwą, w Rutce A. Gentowowi parę koni: wałacha i klacz, w Aleksandrowku M. Boguckiej wałacha gniadego, w Nadzinie I. Brzezińskiego wałacha gniadego, w Wólce-Lubelskiej M. Skalikowi klacz gniadą i w Kobylce I. Kostrzewie wałacha.

Z powodu znacznego rozszerzenia działalności kasy wsparć rzemieślników i robotników warszawskich na kolei warszawsko-wiedeńskiej, skutkiem przyłączenia do niej robotników stałych wszystkich wydziałów w składzie osobistym służby zdrowia nastąpiły następujące zmiany: na stanowisku naczelnego lekarza służby zdrowia pozostał dr. Śliwicki, dotychczasowy naczelnik lekarz służby zdrowia i kasy wsparć, pomocnikiem zaś naczelnego lekarza mianowany został dr. Markiewicz. Stanowisko lekarza kasy wsparć objął dr. Słupecki, po którym miejsce zajął dr. Ciagliński. Na wakujące posady lekarzy służby zdrowia mianowani zostali: dr. Witkowski i dr. Benni; ten ostatni jako specjalista chorób usznych.

Według zamieszczonego w *Warsz. Dniem.* sprawozdania z przebiegu epidemii cholery w Królestwie Polskim, w gubernji piotrkowskiej, w powiatach będzimskim i częstochowskim w dniach 18 i 19 grudnia zachorowało osób 5, wyzdrowiały 3, zmarły 3 i pozostało chorych 10. W gubernji lubelskiej w powiecie nowoaleksandryjskim w d. 14 grudnia wyzdrowiało 3 chorych.

Rada miejska dobroczynności publicznej, jak o tem już wspominaliśmy, zajęła się sprawą niezbędnego rozprzestrzenienia szpitala na Pradze, obsługującego, oprócz samej Pragi, świeżo do miasta przyłączone przedmieścia: Sztolowiznę, Kamionek i Nową Pragę. Specjalna komisja, której powierzono bliższe zbadanie tej sprawy, przyszła do wniosku, że zaprojektowane rozszerzenie istniejącego na Pradze szpitala nie uczyni jednak zadość potrzebom ludności tej dzielnicy, i dlatego konieczne jest zbudowanie nowego szpitala przynajmniej na 300 łóżek. Rada dobroczynności publicznej, zgadzając się zupełnie z taką opinią komisji, zamierza zaniechać zupełnie projektu rozszerzenia dzisiejszego szpitala, a natomiast zająć się kwestją budowy nowego gmachu szpitalnego.

Gazeta losowań pisze, co następuje: „Na ostatnim posiedzeniu reprezentantów zgromadzenia kupców m. Warszawy zakomunikowano list p. Józefa Rawicza, zawierający ofertę rs. 1,000 (tysiąc) na budowę gmachu dla szkoły „niedzielno-handlowej” przy zgromadzeniu istniejącej. O ileby projekt budowy w ciągu lat dwudziestu nie został urzeczywistniony lub o ileby dotychczasowy ustrój szkoły został zmieniony, oferta p. Rawicza włączona być ma do funduszu wsparcia zgromadzenia. Obecni przez powstanie z miejsc podziękowali ofiarodawcy za jego hojny dat.”

Na wczorajszym zebraniu ogólnem Towarzystwa lyżwiarskiego przyjęto w drodze balotowania 13-tu nowych członków. Następne zebranie wyznaczono na d. 7-my stycznia na godz. 9-tą wieczorem.

Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, iż pani Jadwiga Dziekońska żadnego oddziału w przytułku św. Stanisława Kostki nie fundowała, lecz spełniając życzenie s. p. córki Marji Ramm wносиła coroczną na tenże przytułek ofiarę.

Dzisiaj od południa, jako w dzień wigilji Bożego Narodzenia, czynności w zarządach kolei tutejszych ustały, a przez dwa dni świąt ekspedycje towarowe na kolejach nadwiślańskiej i wiedeńskiej będą zamknięte i ruch pociągów towarowych na kolei obwodowej będzie wstrzymany, jak również i przeładunek towarów na stacji Warszawa Towarowa za rogatką wolską. Jutro i pojutrze na liniach głównych pociągi towarowe kursować będą w zmniejszonej ilości, osobowe zaś idą wszystkie, jak zwykle.

W kościele na Powązkach, w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, w czasie sumy chór z towarzyszeniem orkiestry z fabryki Temlera i Szwedego, pod dyrekcją p. Ant. Krawczyka, wykona mszę Krogulskiego.

W dniu wczorajszym wyjechali z Warszawy: gubernatorzy: r. t. Subbotkin do Siedlec, piotrkowski r. r. st. Miller do Piotrkowa i woliński r. r. st. Suchodolski do Żytomierza; prokurator izby sądowej warszawskiej r. r. st. Turau, inspektor szpitali, profesor uniwersytetu r. r. st. dr. Czausow, komendant pułków gwardji: generał-major Zander i generał-major Fullon oraz dowódca brygady artyleryjskiej jej

nerał-major Martyszew do Petersburga, szambelan Maciej ks. Radziwiłł do Zegrza; wicegubernatorzy: r. r. st. Bukshewden do Radomia, r. r. st. Sewastjanow do Lublina; przyjechali zaś: zarządzający pałacami Cesarskimi pułkownik gwardji Iwanow z Petersburga, prezes sądu okręgowego piotrkowskiego r. r. st. Potulow i zamieszkał w hotelu Angielskim.

Bawi w naszym mieście p. Kazimierz Danysz, dyrektor „Lutni” łódzkiej.

Na zamku Lerma pod Genuą zmarł margrabia Andrea Spinola, ze znanej we Włoszech rodziny, w 69-ym r. życia. Zmarły żonaty był z Teklą Trębicką, córką s. p. Kazimierza, a siostrą hr. Emilji Starzeńskiej z Piekary, w gub. siedleckiej, oraz Stanisława Trębickiego, właściciela dóbr Piekary, i Michała Trębickiego, żonatego z Marją z Wołowskich.

Pogrzeb s. p. sędziego Dramińskiego. Przed trzema dniami podaliśmy życiorys zmarłego w dniu 20-ym b. m. s. p. sędziego Dramińskiego.

Wczoraj właśnie, o godzinie 2-jej po południu, przy licznych udziałach świata prawniczego, oddano mu ostatnią doczesną posługę. Z pośród wieńców, złożonych na trumnie, wyróżniały się swą pięknosciami i różniami dwa z jednobrzmiącym na wstęgach napisem: „Sędziemu sprawiedliwemu i zacnemu człowiekowi”. To adwokatura warszawska z jednej, a młodszy sędziowie z drugiej strony spotkali się tym sposobem w wyrazach swej cześci dla nieboszczyka.

Pomimo dotkliwego bóla i niepogody, trumne, od samego kościoła aż do miejsca wiecznego spoczynku, ponieśli na swych barkach adwokaci i sędziowie.

Nad grobem palestra warszawska, przez usta jednego z swych członków, oddała hołd pamięci zmarłego w następującym przemówieniu, będącym wyrazem powszechnych uczuć naszego świata prawniczego.

„Jeżeli prawość charakteru jest cnotą, to, nie chybnie, posiadał ją zmarły. Jeśli umiejętność przekonania zasługą jest sędziego, to tę zasługę zmarły okazał społeczeństwu. Jeśli głoszenie bezwzględnej sprawiedliwości jest przymiotem niezwykłym, to przymiot ten świeci nad pamięcią zmarłego. Gdy zaś wszystkie te przymioty ducha jednoczą się z imieniem Szecepana Dramińskiego, to jakże zacnego straciłszy wspólnicy!”

Był to najistotniejszy przedstawiciel prawdy w wieku kłamstwa i obłudy. Nie mamona, nie zaszczyty, lecz ona — prawda wszechpotężna — była mu drogowskazem zarówno na krześle sędziowskim, jak i na twardej gościńcu ziemskiej wędrówki. Nie ustępował przed nikim, kto jego hasła nie rozumiał lub zrozumieć nie chciał. I stało się, że pod godłem tem zwyciężył; nie było bowiem nikogo, co nie ukorzyłyby się przed czcigodną postacią tego siwowłosego patriarchy, który umiał ujarzmić słowem miłości i karać słowami sprawiedliwości.

Niekiedy nie historia, lecz legenda umie odtwarzać prawdziwy obraz ludzi niezwykłych. I legenda unosi się nad tym świeżym grobem. I z ust do ust krążą słowa, cechujące wielkość duchową zmarłego ku budowaniu potomnych. Co jednak nie do legendy już i teraz należy, to ta miłość, którą my, uczniowie Dramińskiego, otaczaliśmy ukochanego przyjaciela adeptów magistratury, to ta pewność nasza — przedstawicieli palestry, przy wprowadzaniu przed nim sprawy — że słuszność tryumf odniesie, to wreszcie ten ogólny głęboki żal, który na wieść o zgonie s. p. Dramińskiego ogarnął nas wszystkich, co towarzyszyliśmy mu dzisiaj na miejsce wiecznego spoczynku.

To też, gdy mogile jego opuścić mamy, na usta cisną się słowa: „Jasny duchu prawdy! przyświecaj ztąd naszym myślom i czynom. Starości, co nad poziom ducha podniosłaś, bądź przykładem dla młodych prawników!”

Z teatru i muzyki.

Otwarcie teatrów nastąpi w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, t. j. w środę.

W dniu tym dane będą następujące widowiska: W teatrze Wielkim „Ernani” (ostatni występ p. Battistiniego, oraz występ pani Bonaplata i p. Cardinali).

W Rozmaitościach komedia Bałuckiego „Dom o twarty”, poprzeczona „Pomyłka”, a w teatrze Małym operetka Audrana p. t. „Konik polny i mrówka”.

Na czwartek repertuar zapowiada: w teatrze Wielkim „Rigoletto”, w Rozmaitościach „Bawidelko” Lubowskiego, a w Małym „Piosenki tyrolskie” i „Ciotkę Karola”.

W „Rigolecie” dadzą się słyszeć pierwszy raz: śpiewaczka koloraturowa panna Biondelli i tenor liry czny p. Castellano.

Panna Biondelli gościła już przed paru laty na naszej scenie i pozostawiła po sobie bardzo sympatyczne wspomnienie.

Wznowiony w zeszłym tygodniu na scenie tea-

tru Wielkiego pięcioletni dramat Aleksandra Dumasa (syna) „Marja Gauthier” („Dama kameljowa”) grany będzie w nadchodzący piątek tym razem na scenie teatru Rozmaitości.

W przyszłym tygodniu na scenie teatru Rozmaitości wystawiona będzie po raz pierwszy sztuka Hermana Sudermanna „Walka motylów”.

W obsadzie sztuki powyższej figurują panie: Sienicka, Fedorowiczowa, Borkowska, Trapszo-Chodowiecka oraz pp.: Rapacki, Szymanowski, Nowicki, Wolski i Czarnecki.

Mieczysław Frenkiel wystąpił w tych dniach w Lublinie trzykrotnie w „Grubych rybach”, „Złotym cielecu”, „Naszyc najserdeczniejszych” i „Teściu”.

Teatr każdym razem był przepelniony, artystę przyjmowano owacyjnie.

Gazeta lubelska poświęca Frenklowi cały artykuł, pełen zachwyty.

Dyrektor orkiestry teatru Rozmaitości, p. Leopold Lewandowski, po dwumiesięcznej ciężkiej chorobie odzyskał zdrowie i już w tych dniach powróci do swoich obowiązków.

P. Ludwik Grossman komunikuje nam łaskawie wyciąg z listu p. Aleksandra Lambert dyrektora konserwatorium Newyorskiego.

„Mój wieczorek muzyczny d. 10-go b. m. — pisze pan L. — świetnie się udał.”

Kompozytor Bamberg grał nam wyjątki z swojej nowej opery „Elaine”, a Edward Reszke śpiewał niektóre numery z tejże opery.

Jan Reszke improwizował przy fortepianie, zaś Damrosz popisał się wyjątkami z nowej swojej opery.

„Żałuję, że z powodu niedyspozycji mojej siostry nie mogłem przyjąć dam.”

Sława naszych artystów, zadokumentowana przez braci Reszków i Padarewskiego — coraz wzrasta, dzięki nowym talentom.

P. Hellerówna debutowała wczoraj (d. 10-go b. m.) w Mignon i miała najzupełniejszy sukces.

Wkrótce urządzą znowu wieczór w konserwatorium... z damami...”

„Kapela średniowieczna”, która koncertowała w murach starej Antwerpii podczas wystawy wszechświatowej w drodze z Wiednia do Petersburga zatrzyma się w przyszłym miesiącu w naszym mieście.

Orkiestra złożona z członków kostjumowanych, pozostaje pod wodzą p. Van Hactena i grywa prastare utwory na instrumentach z XVI-go wieku.

Onegdajszego wieczora znajdowało się na przedstawieniach osób w teatrach: Wielkim 1110, Rozmaitości 326 i Małym 476; wczoraj: w Wielkim 1190, Rozmaitości 474 i Małym 351.

Konkurs.

W *Gazecie rzemieślniczej* czytamy, co następuje:

„Jeden z prawdziwych przyjaciół *Gazety naszej*, który żyłszy sobie, aby nazwisko jego nie było ujawnione, ofiarował rs. 150 na konkurs przy *Gazecie*.”

Redakcja po porozumieniu się z ofiarodawcą wybrała następujące tematy do artykułów, które to tematy, zdaniem jej, najwięcej dziś ogół rzemieślniczy interesują:

1) Do czego jest potrzebna rachunkowość rzemieślnikowi i jakie książki „rachunkowe konieczne prowadzić powinien?”

2) Jakie wyroby rzemieślnicze są i mogą być wywożone na rynki wschodnie i jakie są sposoby rozszerzenia zbytu na tych rynkach?

3) Rzetelność i punktualność w rzemiośle?

4) Dzisiejsze sposoby nauczania rzemioła. Zalety i wady każdego z nich?

5) Gdzie i jak rzemieślnik nasz ma szukać kredytu?

6) Jakie reformy byłyby pożądaną w cechach warszawskich i prowincjonalnych?

Każdy artykuł, na którykolwiek z powyższych tematów napisany, a obejmujący 250—750 wierszy zwykłego druku *Gazety* — należeć będzie do konkursu.

Artykuły w kopertach zapieczętowanych z napisem „na konkurs” nadsyłane być winny najpóźniej do d. 1-go kwietnia 1895-go r. pod adresem redakcji *Gazety* — Krakowskie Przedmieście nr. 66.

Nadto należy dołączyć kopertę, również opieczetowaną, opatrzoną godłem, jakim podpisany będzie artykuł, a zawierającą nazwisko autora.

Nagród będzie trzy: rs. 75, rs. 50 i rs. 25.

Komitet konkursowy zastrzega sobie, że wynagradzać będzie tylko prace uznane za dobre.

Autor najlepszej z nich otrzyma rs. 75, autor drugiej z kolei rs. 50 i wreszcie trzeci rs. 25.

Wszystkie prace nagrodzone i zakwalifikowane do druku będą umieszczone w *Gazecie* za zwykłym wynagrodzeniem.

Komitet konkursowy stanowią pp.: Aleksander Feist, Józef Keppe, Aleksander Makowiecki, Bronisław Michalski, Leon Niemyski, Konrad Olchowicz, Tomasz Otwinowski, Stanisław Piotrowski, Józef Rzękowski i Zygmunt Szaniawski.

Na odzież dla ubogich.
Cz. D. rs. 1.
Na osady rolne.
A. F. rs. 1.
Na nędzę wyjątkową.
Aleksander Tiaju z Petersburga kop. 25.—B. rs. 5.—Rs. 1
od wynalazcy nowych termometrów M. H.
Na sale dla rakowatych.
H. Ch. z Siedlec, na uczczenie pamięci Zofji Babskiej rs. 2

NEKROLOGJA.

ś. p.
Władysław Brzosko,
majster mularski, były starszy senjor bractwa św. Wincentego Fererjusza, po krótkich cierpieniach, zasnął w Bogu dnia 22-go grudnia r. b., przeżywszy lat 52. Pozostała w głębokim smutku żona, córki, zięć i wnuczka zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo, odbędzie się mające w dniu 26-ym grudnia, to jest we środę, o godzinie 10-iej zrana, w kościele Wszystkich Świętych na Grzybowie, a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła, o godzinie 3-iej po południu na cmentarz powązkowski. —1551

ś. p.
Józef Kochanowski,
pomocnik rejenta, po krótkiej chorobie, zmarł dnia 23-go grudnia 1894 r., przeżywszy lat 59. Pozostali brat z rodziną zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kościoła katedralnego św. Jana, dnia 26-go grudnia r. b., o godzinie 2-iej po południu na cmentarz powązkowski odbędzie się mające. —5973—

ś. p.
Jana Rogozińskiego,
b. prezesa prokuratorji, odprowadzając msza święta za duszę jego, w górnym kościele św. Krzyża, o godz. 10 i pół zrana. 5971

W dniu 19 b. m. zmarł
B. P.
SAMUEL
WINTER
niezapomniany nasz kolega, idealny ojciec rodziny, dobry człowiek. W ciągu czasu, który wśród nas bawił, zdołał dobrocią serca i prawością charakteru wzbudzić w nas szczerą sympatję i szacunek; niespodziany zgon jego wywołał w naszych sercach bolesny okrzyk prawdziwego żalu.
Zespoleni w bezgranicznym współczuciu dla twej zrozpaczonej rodziny b. p. Samuela, kładziemy na twoim grobie wieniec, spowity z naszych serdecznych żalów i nieklamanych uczuć.
Koledzy
z akc. Towarz. M. Silbersteina.
Łódź, dnia 21/XII 94. 1556

ś. p.
Władysława Biernackiej,
odprawione zostanie nabożeństwo w kościele po-kapucyńskim

przy ulicy Miodowej, o godzinie 9-iej zrana, na które pozostała rodzina zaprasza. 5918

Dnia 27-go grudnia, we czwartek, w rocznicę śmierci
ś. p.
Marjanny SZULC,
odbędzie się nabożeństwo w kościele św. Aleksandra, o godzinie 9 i pół zrana, na które pozostałe dzieci zapraszają.

ś. p.
Józefa Jakowskiego,
w kościele św. Aleksandra, o godzinie 10-iej zrana, odbędzie się żałobne nabożeństwo, na które pozostała żona i dzieci zapraszają krewnych i życzliwych. 5965

ś. p.
Stanisław JODKOWSKI,
urzędnik stacji telegraficznej warszawskiej, assesor kolegjalny, kawaler orderu, przeżywszy lat 42, po krótkich cierpieniach, rozstał się z tym światem, dnia 22-go grudnia 1894 r. Pozostała żona wraz z dziećmi i szwagrem zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo, odbędzie się mające w dniu 26 grudnia, o godz. 9-iej zrana, w kościele św. Aleksandra, oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu, o godzinie 10-iej zrana z kaplicy szpitala Dzieciątka Jezus. —5980

ś. p.
Jana Pomianowskiego,
na którą pozostałe dzieci zapraszają krewnych i życzliwych. 5928

NA DESŁANE
FABRYKA TABACZNA
„NOBLESSE“
poleca znacznie ulepszone **papierosy: Rena-**
ma, Dessert, Kawalerskie, Crème,
Wyborowe i inne **10 szt. 10 kop.**
Dobre, Salonowe, Afrykańskie
10 szt. 6 kop.
Tytunie w wielkim wyborze na różne ceny. Nabywać można we wszystkich składach wyrobów tabaczkowych w Warszawie i na prowincji.
Z Petersburga.

Artykuł *Grażdanina*, o którym już wspominaliśmy ogólnikowo, w dosłownym przekładzie brzmi, jak następuje:
„Kwestja polska w Rosji, według mnie, nie należy do najtrudniejszych, o ile zechcemy zastanowić się nad nią ze strony historycznej i że się tak wyrazimy, narodowej, jakkolwiek przyznać trzeba, że różne wypadki skomplikowały ją do tego stopnia, iż pozornie wydaje się czemś bardzo trudnym. Jest to atoli tylko zewnętrzna powłoka kwestji, którą możnaby było zetrzeć i usunąć stopniowo pewnymi racjonalnymi sposobami...
„Trudność polega chyba na tem, że w kwestji polskiej, jak w wielu zagadnieniach państwowych, trzeba wynaleźć rozsądną drogę pośrednią między dwiema krańcowościami i środka tego trzymać się już stale i niezachwianie. Owe krańcowości znane są wszystkim: jedną reprezentują ci, którzy pod płaszczykiem patriotyzmu pragną uczynić z państwa ruskiego — które jest również państwem polaków — ustawicznego ich ciemiężyciela i stosunek względem nich oprzeć na zasadzie stałego i zupełnego niedowierzania; drugą krańcowość reprezentują ci liberalowie zachodowcy, którzy kwestję polską, podobnie jak wszelkie kwestje narodowościowe, traktują z urzędowaniem do osobistego i narodowego separatyzmu, jakoby w imię odmiennej kultury i specyficznych interesów narodowych, a zarazem z niedowierzaniem względem zasadniczego pierwiastka Rosji — samowładztwa.
„Gdy spojrzymy na polaków ze stanowiska historycznego i za punkt wyjścia polityki, względem nich stosować się mającej, przyjmijmy ocenę ich charakteru narodowego, wówczas zaiste zadanie wynikające z kwestji polskiej, nie przedstawi się nam tak trudne. Polacy są narodem lekkomyślnym i zapalnym, a tem samem nader wrażliwym.
„Pierwsze dwie właściwości sprawiają, że są wielce niewrażliwi na wskazówki historii, na logikę faktów i w ogóle na wszystko, co tylko wymaga rozwagi i namysłu. Zarazem wszakże trzecia ich cecha, wrażliwość, ułatwia zadanie państwowego prowadzenia ich według pewnego systemu politycznego...
„Słuszność tego zdania potwierdza poważne porównanie polaków w Austrii z naszymi; tam, prawdę

powiedziawszy, pod pokrywką świecidełek konstytucyjnych płacą dziesięćkroć więcej na osobę aniżeli w Rosji, ponieważ jednak wolno im nosić kontusze, śpiewać wszystko, co im się podoba i tańczyć mazura dzień i noc — nie przestają czuć się szczęśliwymi i zadowolonymi ze swego losu... Przyjęte łatwo, czyście dziecinne wrażenia czynią ich szczęśliwymi. U nas pod względem materialnym są oni o wiele szczęśliwsi, niż w Austrii, ponieważ jednak nie mają swoich zabawek narodowych, zapominają o poważnych dobrodziejstwach i wszystko skupia się w tem, że czują się pod nieznośnym uciskiem tyranji i niechęci. Najwidoczniej uwydatnia się ta lekkomyślność w początkach r. 1860-go, gdy rząd podjął program najszerszego względem polaków liberalizmu i mógł spodziewać się od nich nawzajem troszczyki rozwagi dla odplacenia mu się wdzięcznością, do której niezaprzeczenie miał prawo. Nie z tego: wszystkiego danego polakom było im zamało, im zachciało się kontuszów i marzeń o odbudowaniu Polski do Moskwy; czyż można było przedstawić sobie coś bardziej lekkomyślnego, jak ta mrzonka? A jednak pociągnęła za sobą wszystkich, i rozumnych i nierozsądnych, i doprowadziła do powstania, o którego skutkach nikt z polaków ani pomyślał.

W samem Wilnie zasadnicze poglądy na kwestję polską zmieniały się po r. 1863 kilkakrotnie w ciągu lat 30 nie tylko w szczegółach, ale radykalnie, podobnie jak zmieniały się, lubo w mniejszym stopniu, w Warszawie. Barometryczne te zmiany w atmosferze politycznej względem kwestji polskiej stanowią same przez się wielkie dla nich brzemie, zwłaszcza, że obok odczuwania tego brzemienia, oddalają fatalnie epokę jasnych i jednolitych poglądów na kwestję polską w Rosji.

„Dlatego to, gdyby polacy przestać umieli być o tyle lekkomyślni, iżby weszli w siebie i zastanowili się nad swą winą w nieszcześciach, jakie sprowadzili na siebie, stanowiliby to niewątpliwie pierwszy krok ku wytworzeniu sobie nowego położenia. Ale niestety, dotychczas organy prasy polskiej wszelkich obozów obchodzą starannie tę kwestję i odwołania się do refleksji nigdzie nie widać, ani słychać.

„A przecież pożądanym ten zwrot od lekkomyślnych westchnień i jęków na dolę obecną z jednej strony i niedościgłych mrzonek z drugiej w kierunku szerszego i wyraźnego przyznania się do winy i zastanowienia przyczyniłby się bez wątpienia do ułatwienia rządowi zadania polityki wyraźnej, określonej i bardziej dowierającej.

„Na jutro — kończy autor — odkładam pytanie, dla czego polityka w kwestji polskiej, jako jedno z zagadnień rządowych, nie wydaje mi się zbyt trudną.

„Od tej chwili upłynęło lat 30; położenie polaków bez kwestji pogorszyło się znacznie w porównaniu z ich położeniem przed powstaniem, ale, bez względu na to, choćby logika nauki, płynącej z dziejów, była nie wiemy jak wymowna i dosadna, nie znajdziecie ani jednego polaka, któryby wśród mas, biadających na system ucisku, zdobył się na wypowiedzenie z zimną krwią i przekonaniem zdania, że jedyną przyczyną tego pogorszenia się położenia polaków w Rosji jest własna ich lekkomyślność, która doprowadziła do przejmowania się największymi bredniami...
„Lecz niemniej fakt pogorszenia się położenia polaków po r. 1863-im jest faktem niewątpliwym i brzemie nowych stosunków polega właśnie na tem, że polityka dobrych intencji i próby dowierzania siłą okoliczności musiała przemienić się w politykę niedowierzania, której ciężar zasada się na tem, że ustanawia nieokreślony porządek, niejasny i nieszczerzy w stosunku rządu do rządzonych i z konieczności staje się zależna od zapatrywań osób, miejsca i czasu.”

Grażdanin w dalszym ciągu w sprawie stosunków w Królestwie Polskiem pisze w ostatnim numerze, co następuje:
„Powiedziawszy jednak, że pierwszym przykazaniem dla każdego przedstawiciela władzy w obchodzeniu się z polakami powinna być troska o powiększanie wszelkimi sposobami miłości dla Monarchy, należy powiedzieć o tem, jak najlepiej dojść do pełnienia tego przykazania.
„Mogą mi powiedzieć, że przykazanie to stosuje się równie dobrze do kwestji polskiej, jak i do innych sfer życia ruskiego, gdzie również pierwszą troską ajenta władzy powinno być podnoszenie w podwładnych mu poddanych Monarchy miłości ku Niemu; jest to zupełnie słuszne zarówno względem wszystkich poddanych Monarchy, czy to Niemców, czy fińlandczyków itd. Jedyną troską przedstawiciela władzy powinno być podniesienie miłości dla Monarchy, ale rzecz polega na tem, że troska taka tam, gdzie niema kwestji politycznej, narodowościowej i religijnej, daje się urzeczywistnić w sposób normalny i nie napotyka nigdzie przeszkód, lecz przeciwnie współdziałanie. Tam znów, gdzie obok kwestji zarządu istnieje sprawa rusyfikacji i gdzie życie codzienne reprezentuje coś w rodzaju nieustannego

spełniania się idei separatyzmu i idei jednoczenia, tam, powtarzam, troska ajenta władzy ruskiej o wzmocnienie miłości ku Monarsze urzeczywistnia się nie na gładkim gruncie historycznie ugruntowanej jednomyślności, lecz przeciwnie na nierównym gruncie różnicy zdań mniej lub więcej poważnej. Rzecz naturalna, że w takich wypadkach potrzeba wiele taktu i mądrego przewidywania, aby uniknąć smutnych skutków nierozumnej gorliwości."

"Dla uniknięcia tego istnieje, o ile mnie się zdaje, jeden środek: oto staranny wybór osób, którym powierza się reprezentowanie władzy wszędzie tam, gdzie z bieżącymi sprawami zarządu łączy się misja zlewania innoplemięńców i innowierców z życiem państwowem ruskim, a tem bardziej polaków, którzy, jak się powyżej rzekło, ze względu na swój charakter wymagają, aby prowadzący ich za nich myśleli, usuwając przyczyny przejmowania się niemądnymi bredniami wrodzonej lekkomyślności i odbiegania z prostej drogi życiowej.

"Tak więc wybieranie dla prowadzenia ich najlepszych ludzi ruskich jest głównym środkiem dla osiągnięcia tego, aby przedstawiciele władzy używali polakom czynnej pomocy i zachęty w sumiennem dążeniu do zjednoczenia się z życiem państwowem ruskim.

"Nasi tuzinkowi patrjoci, domagający się rusyfikacji w imię brutalnej przemocy, nigdy, rozumie się, nie dotykali tej kwestji, a mianowicie przymiotów osób, wybieranych do spełniania zadań rusyfikacji. Czy kwestji tej nie dotykają oni z umysłu w tym celu, aby wywołać starcia i nieporozumienia i cieszyć się z nich następnie, czy tylko wypadkiem—tego nie wiem, ale to wiem i to wie każde dziecko, że tylko ten sposób rusyfikacji jest pewny i skuteczny, który w miłości dla Monarchy i trosce o sławie Jego Imienia szuka sposobów do rozbudzenia tej samej miłości wśród ludności różnoplemiennej państwa, a to czynić mogą tylko ludzie uczciwi i rozumni, nie zaś pierwszy lepszy z brzegu. Prawdę tę stwierdza w sposób dotykający szereg faktów historycznych na kresach ruskich. Nasz nieszczęsny Kraj zachodni w ciągu tych 30 lat ileż to razy dawał uderzające przykłady, jak fatalnie szła sprawa rusyfikacji, ilekroć wykonawcami zadań rządowych byli jacyś awanturnicy i ludzie, którzy szli na kresy, ponieważ nikt użyć ich nie chciał w gubernjach wewnętrznych i przeciwnie, jak szła skutecznie, gdy przedstawiciele wyższej władzy zadali od wykonawców swoich wskazówek nie swawoli i samowoli, lecz wypełnienia uczciwego tych obowiązków, które czynią obraz Władcy nie tylko silnym, lecz i pięknym."

"W kraju nadbałtyckim zaprowadzenie reformy sądowej było również wymownem świadectwem tej siły, jaka tkwi we wzmocnieniu ruskiego pierwiastku państwowego drogą wyboru najlepszych ludzi. Minister sprawiedliwości, Manassein, który zaprowadził tam tę reformę, szczególnie starał się o to, aby posłać do kraju nadbałtyckiego na wszystkie nowe urzędy sądowe najlepszych ludzi ruskich — i w ciągu roku nowe instytucje sądowe nie tylko funkcjonowały już wzorowo, lecz stopniowo pozyskały sobie sympatję ze strony tych samych Niemców, którzy powitali je z nieufnością, tak, że obecnie nowe instytucje wspierają się zarówno na swej sile państwowej, jak i na sympatjach i poważaniu ze strony całej ludności nadbałtyckiej, bez różnicy narodowości i stanu.

"W tymże kraju nadbałtyckim żyje jeszcze świeżo pamięć o tym gubernatorze, który wstawił się dlatego głównie, że w krótkim stosunkowo czasie potrafił zdobyć miłość—nie dla siebie, bo rzecz to nietrudna i zasługa negatywna—lecz dla swej sprawy, dla swego zadania państwowego, dla tradycji, których był piastunem i kierownikiem, i któremu powiodło się usunąć dawny antagonizm między Niemcami a ruskimi."

"W Królestwie Polskim w końcu szóstego dziesiątka bieżącego stulecia jakże świetnie a jednocześnie jak spokojnie i wytrwale, nikogo nie uciskając i nikogo nie dotykając, posuwała się sprawa ruska dzięki temu, że wzięli się do niej przybyli z różnych końców Rosji wyborowi ludzie.

"Na zakończenie powtarzam: dajcie wybranych ludzi i starajcie się usuwać złych, a kwestja polska znacznie słabnąć i ginąć pod wpływem władzy rozumnej, sprawiedliwej i silnej jej przedstawicieli."

Dalsze wywody *Grażdamina*, jako rozwinięcie poprzedniego artykułu, są następujące:

Stwierdziwszy raz, że wyróżniającymi cechami charakteru polskiego są lekkomyślność i zapalczość, utrudniające polakom zastanawianie się i refleksję, okaże się, iż główne zadanie rządzących nimi osób i instytucyj polega na tem, aby prowadząc, myśleć za nich.

"O ile mi się zdaje, powtarzam, zadanie to nie jest trudne. Myślenie za nich wymaga stale jednako wyjątkowej uwagi i jednakiego zawsze czuwania nad tem,

aby polacy czuli prowadzącą ich siłę i zdawali sobie jasno sprawę z celu tego prowadzenia.

"Celem tym jest—całkowite wszczęcie w życie polaków tej myśli, iż niepodzielnie poddani są władzy ruskiej Jednowładnej i Samowładnej. Cel ten nie wymaga wynarodowienia: jak tatarzyzu pozostaje tatarzynem, czuchoniec—czuchońcem, tak polak pozostaje polakiem i katolik katolikiem."

"Ale w dalszym ciągu redukuje się wszystko do tego, w jakim stopniu w poddanie się głównej idei państwowej obowiązku wiernopoddanego wnoszą polacy własną dobrą wiarę i własną inicjatywę. Jest to kwestja zasadniczo ważna, bo zawisło od niej to, co polacy w swoim języku pieśni żalobnej przywykli nazywać *uciskiem*. Dobra wiara i własna inicjatywa w poddaniu się ruskiemu pierwiastkowi państwowemu wymagają, aby idea ta wchłaniała się w życie z mlekiem matki, aby następnie działało się to za sprawą pierwszej szkoły, jaką jest rodzina, za sprawą kapłana w kościele i wreszcie za sprawą szkół dla każdego wieku; wymagają i tego, aby polak pojmował tę ideę zupełnie tak samo w instytucji rządowej, jak w domu u siebie. Gdzie zaś niema tego utożsamienia własnej inicjatywy polaków z dążnościami rządu, gdzie życie ujawnia różnicę między rządowem a prywatnem pojmowaniem przez polaków obowiązków wiernopoddanych, tam wytwarza się właśnie takie położenie, gdy moralna dźwignia stosunku rządu do polaków jest niedowierzanie i gdy administracja zaczyna wydawać wszelkie nieprzyjemne dla polaków następstwa nierównej, epizodycznej i nieuniknionej rzeczy porządkiem opresyjnej polityki. Dla polaków polityka ta jest podwójnie uciążliwa: raz, jak powiedziałem, poddaje ich bezpośrednio owym ograniczeniom, które są nieuniknione, raz istnieje powód do niedowierzania, a powtóre, dzięki niejasnej, a nawet burzliwej atmosferze, w której upływa życie polaków, polityka ta zwala na nich jednych całą odpowiedzialność za wynikające nieporozumienia. Jest to objaw nieunikniony, skoro tylko w życiu polaków nie widać ich inicjatywy, ich dobrej wiary w poddaniu się polityce rządowej, skoro tylko w życiu tem i polka-matka, i polak-ojciec, i polak-ksiądz nie są zupełnymi sprzymierzeńcami rządu w sferze jego zadań, bo wówczas życie nabiera chaotycznego w różnych stopniowaniach charakteru; trudno wtedy zdać sobie sprawę, gdzie zaczyna się powód, aby nie ufać polakom i gdzie zaczyna się powód dla uczynienia ajentowi władzy rządowej zarzutu, iż uciska bez przyczyny polaka. Z tego zaś wniosek, że gdyby odwrotnie życie polskie odbijało wyraźnie dążenie rodziny i Kościoła w kierunku urabiania z polaków-katolików dobrych poddanych Monarchy Ruskiej i dobrych obywateli ruskich, w takim razie wszystko to, co w krokach administracji miejscowej zdradzałoby niegodny silnej władzy ruskiej charakter ograniczania lub prześladowania narodowości i wiary — byłoby bezwzględnie wyraźną przyczyną dla pociągania winnych do odpowiedzialności.

"Tego to niestety nie uznają polacy w dostatecznej mierze i dlatego to na nich głównie spada wina, że stosunek władzy rządzącej względem nich ma raczej charakter niedowierzającego *status quo*, aniżeli stanowczego, normalnego systemu postępowania.

"Uszanowanie tych przykazań nabiera szczególnego znaczenia praktycznego, gdy łączy się z niem niezłomna stanowczość w żądaniu wszystkiego, co zaleca prawo i kierownicza wola Monarsza w interesie państwa. Jeżeli tedy ajenci władzy, mający do czynienia z polakami, nie zaniechają niczego, aby budzić miłość dla Głowy rządu, i zarazem wymagać będą stanowczo posłuszeństwa wiernopoddanego, wówczas z jednej strony zadanie ich znacznie się uprości, a z drugiej strony ułatwi się i polakom możliwość przejawiania inicjatywy i dobrej wiary w swem życiu, celem godnego spełnienia obowiązków wiernopoddanych.

"Wówczas, w myśl naczelnej tej misji podsywania miłości ku Monarsze, ajenci Jego władzy unikają w naturalnym biegu rzeczy wszystkiego, co może podrażnić umysły i serca. A gdy raz już usunięte zostaną w życiu powszednim powody, wywołujące zbyteczne zgola drażnienie umysłów, ułatwione będzie temsamem naturalne skierowanie tych samych umysłów ku stopniowemu zbliżeniu do ruskich ideałów państwowych. Chcąc jednak, aby przestrzeżenie przykazania tego co do wzmacniania wśród rządzących polaków miłości ku Monarsze było potężnym i zbawiennym sposobem jednoczenia ich z Rosją i aby nie było narażone na przeistoczenie się w słabość, iżby nie zeszło na opieszałość i pobłażanie, podkopujące powagę i godność ruskiej władzy państwowej, potrzeba, jak się rzekło, nieublaganej stanowczości w przestrzeżaniu jednakowo dla wszystkich praw i zarządzeń rządowych, tak aby każdy polak był pewnym tych dwojga rzeczy, że nikt w imieniu władzy ruskiej nie będzie go uciskał, i że żadne

zбочenia od prawa i z drogi, przez władzę wykrośloną, nie będzie tolerowane."

"Aby być sprawiedliwym, stojąc na gruncie prawdy życiowej, należy przyznać, że bez pomocy ajentów władzy rządowej, powołanych do kierowania polakami, trudno od nich wymagać własnej, szczerzej inicjatywy w zlaniu się z życiem państwowem ruskim. Pomoc ta, która ma być aktywną nie zaś passywną, powinna, o ile mi się zdaje, polegać na niezachwianem przestrzeganiu głównego przykazania z katechizmu każdego sługi i przedstawiciela władzy: robić wszystko, co wywołuje miłość ku Monarsze; przykazanie to jest tem ważniejsze, że z niego wypływa inne: unikać wszystkiego, co wywołuje rozdrażnienie i zmniejsza miłość do Monarchy."

Skazanie Dreyfusa.

Już od godziny 6-jej z wieczora w sobotę tłumy turdu otaczały gmach sądu wojennego przy ulicy Cherche Midi. O tej godzinie dopiero adwokat Demange skończył swoją obronę i trybunał udał się na osobność celem wydania wyroku. Wówczas też dopiero wpuszczono publiczność do sali, która szturmem ją wzięła. Z oddechem zapartym w piersiach czekała godzinę.

O siódmej powrócił trybunał przy znanem hasle komendy *Garde à vous*. Nastąpiła głęboka cisza.

Pewnym, doniosłym głosem zwiastował przewodniczący sądu, pułkownik Maurel, wyrok: „Sąd wojenny kapłana Dreyfusa jednomyślnie uznał winnym. (Rozdzierający głos „ach!” z tłumy publiczności). Pułkownik Maurel mówi dalej: „Kapitan Dreyfus skazany jest na pozbawienie honorów wojskowych i dożywotnią deportację."

W sali woła znów kilka głosów: „Vive la Patrie!"

W chwili, gdy sąd wojenny oddalił się na naradę, odprowadzono Dreyfusa do poczekalni oskarżonych, której już nie opuścił, wedle bowiem kodeksu wojennego wyrok ogłaszany bywa w nieobecności oskarżonego. Prawdawcy chodziło o to, aby skazanego pozbawić możności zelżenia sądu.

Sądowi wojennemu przedstawionem było jedyne tylko pytanie do odpowiedzi. Czy kapitan Dreyfus jest winnym, że w r. 1894-ym w Paryżu obcemu mo- carstwu albo jego przedstawicielom dokumenty dotyczące obrony narodowej wydał i czy popełnił czynny lub utrzymywał związki z rzezonem obcem mo- carstwem w celu nakłonienia go do rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich przeciw Franej lub dostarczenia mu środków do tego?"

W kilka minut po ogłoszeniu wyroku w sali oskar- życiel publiczny major Brissot udał się na dziedzi- niec pałacowy. Wyprowadzono Dreyfusa; obłany bla- dym blaskiem kilku latarni gazowych, wysłuchał tu wyroku. Gdy sekretarz skończył czytać, Brissot rzekł: Masz pan 24 godzin czasu do apelacji.

Podobno Dreyfus zamierza apelować. Przy odczy- taniu wyroku płakał.

Grupa deputowanych zamierza w izbie zażądać ka- ry śmierci na podobne zbrodnie.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. Aj. półn.) — W dniu wczorajszym Jego Cesarska Mość raczył przyjmować nadzwyczajne poselstwo tureckie, które przybyło do pałacu Aniczkowa w galowych karetach dworskich. Fuad-pasza doręczył Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszemu Panu order Intiaz, a Jej Cesar- skiej Mości Najjaśniejszej Pani oznaki orderu Sze- fakat.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Jak donosi *Praw. wiestn.*, wczoraj w kościele kato- lickim św. Katarzyny odbyły się egzekwie przy ciele zmarłego generał-adjutanta Mördera. Na nabożeń- stwie byli obecni: Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Pan i Ich Cesarские Wysokości Wielcy Książęta.

Petersburg 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — *Praw. wiestn.* donosi, iż Ich Cesarские Mości Najja- śniejsi Państwo wczoraj wyjechali do Carskiego Sio- ła na pobyt czasowy.

Paryż 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Generała Czertkowa, który przybył tutaj z notyfikac- ją wstąpienia na Tron Jego Cesarskiej Mości Najja- śniejszego Pana, przyjęto uroczyście na dworcu. Kom- panja honorowa oddawała honory. Wiele flag.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Do Gazety Now. wr. telegrafują z Berlina o otrzymaniu tam wiarogodnych wiadomości o odwołaniu hr. Szuwałowa ze stanowiska posła ruskiego przy tamczym dworze. Dzienniki niemieckie poświęcają hr. Szuwałowowi nader sympatyczne artykuły, zaznaczające szczególnie nieocenioną umiejętność hrabiego do godzenia wszelkich nieporozumień.

Petersburg 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Dzienniki donoszą, że wkrótce ma tutaj przybyć poseł z Konstantynopola, Nelidow, oraz poseł z Kopenhagi, Murawiew.

Petersburg 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Przybył z Warszawy dowodzący 15-ym korpusem armji, Smolytow.

Petersburg 23-go grudnia. (T. pr. K. W.) — Zakończył tu życie ochmistrz Najwyższego Dworu, senator Kazembek.

Petersburg 24-go grudnia. (T. pr. Kur. W.) — Zarządzający wydziałem lekarskim w instytucjach Cesarzowej Marji, Sutugin, wyjeżdża na rewizję tychże instytucyj.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Oberoficer do szczególnych poruczeń przy sztabie warszawskim, Januszewski, zostaje mianowany pełniącym obowiązki sztabu oficera tegoż sztabu, a kapitan Chimin oberoficerem do szczególnych poruczeń przy tymże sztabie. Sztab-oficer sztabu, podpułkownik Baczyński, uwalnia się z zajmowanego stanowiska z odkomenderowaniem do szkoły Aleksandrowskiej.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Mówią tu, że prezes zarządu kolei południowo-zachodnich p. Andrejewski ma otrzymać nowe, wyższe stanowisko.

Petersburg 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Laborant chemji uniwersytetu warszawskiego, Kondakow, bronił tu wczoraj w uniwersytecie, z powodzeniem, rozprawy na stopień magistra chemji.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pryw. K. W.) — Wczoraj urzędownie zawiadomiono artystów, że widowiska w teatrach Cesarskich rozpoczną się z 1-ym stycznia (st. st.).

Petersburg 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Według informacyj *Niedzieli*, członkowie zarządu Towarzystwa osad rolnych i kolonij poprawczych pp. Moldenhawer i Miklaszewski, czynili starania o wprowadzenie kary różgowej dla dziewcząt, znajdujących się na kolonjach poprawczych tegoż Towarzystwa. Ministerjum dało odpowiedź odmowną, przyezem p. minister zwrócił uwagę, że kara cielesna została skasowana nawet dla kobiet, skazywanych na zesłanie.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — *Prav. wiestn.* donosi, że wkrótce rada państwa ma rozważyć środki, zmierzające do urządzenia dróg podjazdowych.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — W roku przyszłym od chwili otwarcia żeglugi wprowadzona będzie nowa taryfa rusko-dunajowej komunikacji towarowej. Głównymi punktami ekspedycyjnymi mają być: Moskwa, Orel, Kursk, Charków, Petersburg, Warszawa, Łódź, Praga i Lublin.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Powstało towarzystwo akcyjne, czyniące starania o przeprowadzenie kanału, mającego połączyć Wołgę z Donem.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Ogłoszone zostało rozporządzenie o zaliczeniu tymczasowych emisyj biletów kredytowych z lat 1877 i 1878 do stałych. Rozporządzenie to motywowane jest względami na niepożądane chwanie się kursu wkslowego i koniecznością pomnożenia liczby znaków pieniężnych.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. Aj. półn.) — W drodze urzędowej zaprzeczono doniesieniu dzienników, jakoby komisja do zrewidowania praw sądowych miała się oświadczyć za ustanowieniem posady „miejscowego sędziego”, jednoczącego w sobie obowiązki dzisiejszych sędziów pokoju i miejskiego sędziego śledczego i naczelnika ziemskiego. Komisja ma rozmaite projekty co do najbardziej jednostajnego i prawidłowego zorganizowania miejscowych in-

stytucyj sądowych, lecz stawianie w tej mierze jakichkolwiek postanowień jest przedwczesne.

Petersburg 23-go grudnia. (Tel. Aj. półn.) — Pod roztrząsanie rady państwa ma przyjść kwestja o środkach, jakie przyczynić się mogą do budowania sieci tanich kolei miejscowego znaczenia.

KOMPROMIS.

Berlin 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Dowiadujemy się, iż rząd jest skłonny do zgodzenia się na znaczne zmiany artykułów 130 i 131 kodeksu karnego we wniesionej do parlamentu nowelli do prawa, gdyż nie ulega wątpliwości, że większość tych zmian zażąda i je uchwali. Niebezpieczeństwa rozwiązania parlamentu nie ma obecnie, gdyż kanclerz Hohenlohe skłonny jest do wszelakich ustępstw.

Berlin 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Z najlepszego źródła słyhać, że wynik procesu Dreyfusa da podstawę do dyplomatycznych rokowań pomiędzy Niemcami a Francją. Tutejsze sfery rządowe są nieco zdziwione wysokim wymiarem kary. Wysoki urzędnik państwa zapewnia, że mocarstwem, o które chodziło w procesie, nie są Niemcy (?).

PROCES DREYFUSA.

Paryż 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. War.) — Wyrok skazujący kapitana Dreyfusa na dożywotnią deportację do Kaledonii rozniósł się lotem błyskawicy po całym Paryżu. Już o godzinie 9-iej wieczorem bulwary były zalane nadzwyczajnymi wydaniem gazet. Powszechnie ubolewają nad tem, że zdrajca Dreyfus nie został skazany na śmierć, gdyż na nią zasłużył. Od r. 1870-go jest to pierwszy we Francji wyrok za zdradę kraju. Gauthier de Clagny zamierza dzisiaj interpelować w izbie z powodu procesu Dreyfusa.

SPRAWA GIOLITTEGO.

Rzym 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Sprawozdanie komisji senatu, wydelegowanej do zbadania opublikowanych dokumentów Giolittiego oświadcza, że nie kompromitują one politycznie ani moralnie żadnego senatora.

CRISPI.

Rzym 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Crispi odjeżdża na święta do Neapolu. Podobno stanowisko jego przeciw zachwiane.

WOJNA NA MADAGASKARZE.

Londyn 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Biuro Reutersa donosi z Tamatavy: Krzyżowiec francuski zbombardował fort Hovasów Ivondrona o dwieście mil od Tamatavy.

Paryż 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Wiadomość biura Reutersa, jakoby howasi na Madagaskarze strzelali do okrętu francuskiego „Du Petit Thonar”, nie sprawdziła się.

KATASTROFA NA KOLEI.

Londyn 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Onegdaj wieczorem zetknęły się ze sobą pod Creve pościagi: osobowy i towarowy. Pociąg osobowy uległ w części podruzgotaniu. Piętnaście osób zabitych, 52 rannych.

ORKAN.

Londyn 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Straszliwy orkan przerwał wszystkie komunikacje pomiędzy północną Anglią i Szkocją a Londynem. Na prowincji ogromne straty. Czterdzieści osób zginęło, przeszło 100 jest rannych.

Bruksella 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Z Ostendy i Antwerpji donoszą o straszliwych spustoszeniach, wywołanych przez burzę.

Haga 24-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.) — Skutkiem burzy deszczowej Amsterdam zalany. W Utrechie runęło dziewięć domów.

Hamburg 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Znaczna część miasta stoi pod wodą. Ruch tramwajów wstrzymany.

EKSPLOZJE.

Bruksella 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Dwie eksplozje dynamitowe w Charleroi wyrządziły znaczne szkody.

WOJNA CHIŃSKO-JAPOŃSKA.

Londyn 24-go grudnia. (Tel. pr. K. W.) — Japończycy pod Haiczengiem rozbili dziesięcioletnią armję jen. Sunga.

Londyn 24-go grudnia. (T. pryw. Kur. W.) — Z Yokohamy telegrafują: Japończycy pobili 15,000 chińczyków pod Hifozimatang po silnym oporze. Chińczycy uciekli. Z obu stron znaczne straty.

Wiedeń 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Hr. Harrach usiłuje w Czechach wytworzyć nowe stronnictwo narodowe i wejść z Niemcami w układy o uznanie prawa historycznego Czech.

Wiedeń 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) — Krążące w Budapeszcie pogłoski o dymisji hr. Kalnokyego nie mają podstawy.

Z SĄDÓW.

Nadużycia służbowe.

W sprawie komisarza sądu handlowego, Mikołaja Przewalińskiego, oskarżonego o różne nadużycia służbowe, sąd okręgowy ogłosił onegdaj następujący wyrok:

Uznając radcę dworu, Mikołaja Przewalińskiego (50 lat), za winnego na zasadzie 362, 134, 135, 489, 503 i innych artykułów kod. karn., pozbawić wszystkich szczególnych praw i przywilejów i zesłać do gubernji tobołskiej na zamieszkanie.

Wyrok ten przed jego uprawomocnieniem się przedstawić — za pośrednictwem p. ministra sprawiedliwości — do Najwyższego zatwierdzenia w przedmiocie pozbawienia Przewalińskiego szlachectwa.

Przewaliński pozostaje dotąd na wolnej stopie za złożeniem kaucji w kwocie 3,000 rs.

Oskarżony Prz. — od wyroku tego zakłada skargę apelacyjną.

Wiadomości handlowe.

Telegramy.

Berlin 24-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.) —

Ruble w gotówce 219 30 (onegdaj 219.65)

Ruble na dostawę 219 50 (onegdaj 219.75)

Giełda.

Warszawa, 24-go grudnia.

Dzisiejsze poranne szacowania berlińskie zapowiadały nam jednomyślnie kurs 219.50, co się równa kursowi 45.55 bez kosztów, gdy z Petersburga nie otrzymano dziś szacowań. Nasze zebranie giełdowe dzisiejsze rozpoczęło obroty kursem 45.67½ (odpowiadającym kursowi 218.90 m. bez kosztów) za Berlin wpłaty i podniosło tę cenę przy dość chętnym pokupie waluty do 45.75 (t. j. 218.60 m. za 100 rs.). Różnice tworzyły dziś 7½ kop. i 2½ kop. przy porównaniu onegdajszego kursu końcowego na krzyż Berlina. W dostawach nie robiono dziś nic zupełnie.

Waluty obce w średnim ruchu. Krótkim Berlinem obracano po 45.67½, 45.70, 45.72½ i 45.75, przeważnie jednak po kursach 45.70 i 45.72½. Londyn krótki, Paryż krótki oraz Wiedeń krótki bez obrotów.

Z końcem giełdy żądano: za Berlin krótki 45.85, za Londyn krótki 9.30, za Paryż krótki 87.30 i za Wiedeń krótki 75.35.

Dyskonto bankowe w Berlinie 3%, w Londynie 2%, w Paryżu 2½% i w Wiedniu 4% w stosunku rocznym.

Dyskonto zaś giełdowe w Berlinie 1½%, w Londynie 1%, w Paryżu 1½% i w Wiedniu 3¼% w stosunku rocznym.

W papierach obroty średnie, przy tendencji bez zmian. Żądano za listy likwidacyjne po 98.40 i po 98, stosownie do wielkości odcinków, bez odbiorców. Pożyczek premjowych nie notowano.

Renty 4% państwowej z roku 1894-go nabyto kilka tys. rubli po 95.—, chciano zaś zbywać po 95.35.

Pożyczek 4% wewnętrznych można było dostać po 96, wszystkie cztery serie.

Listy 4½% zastawne ziemskie starano się umieścić po 99.95, a umieszczono kilkanaście tysięcy rubli po 99.60 i 99.65, oraz kilkanaście tys. rubli z dostawą do połowy stycznia r. p. 99.75.

Monety notowano: półimperjały nowe po rs. 7.49, marki w gotówce po 46.—, guldeny w gotówce po 75.25 kop. i franki w gotówce po 37.50 kop.

Godzina 12-ta. Usposobienie giełdy dla walut obcych mocne, dla papierów procentowych mocne, a dla dywidendowych b. mocne.

Okowita. Cena dystylatorów. Wiadro 100% rs. 10.99⁴ do rs. 11.05⁰ netto. Wiadro 78% rs. 8.75 do rs. 8.80— b%. Liczne zaofiarowania. Dowozy znaczne. Usposobienie słabsze.

Sprawozdania z targów.

Magazyny tranzytowe przy stacji Praga kolei warszawsko-terespolskiej.

Sprawozdanie z dnia 24-go grudnia r. b.

Table with columns: Żyła, przyszło, wyszło, pozostało. Lists various grain types and their quantities.

Razem 1 wagonów 2 wag. 499 wagonów

Gdańsk, dnia 21-go grudnia. — Pšenica osiągała ceny bez zmiany, przy usposobieniu spokojnem. Płacono za polską tranzyto pstrą obsadzoną żytem 750 gram. 90 mar., ładną wysoko-pstrą szklistą 783 gr. 102 m.;

Libawa, d. 19-go grudnia. — Pogoda jasna, — 0° R. Żyto (za 120 f. bez dopłaty w razie wagi wyższej, za strąceniem 1/2 kop. za funt, przy wadze od 115—120 funt. holend., zaś 1 kop. za funt poniżej 115 funtów) słabiej, suche piękne 52—54 kop., stare dobre 50 kop. do 51 kop.

Pšenica syberyjska. Jak donosi „Nowojorska gazeta handlowa” zapasy pszenicy na targu wszechświatowym powiększą się jeszcze z chwilą otwarcia kolei syberyjskiej.

Koniczyna. Wysokie notowania zagranicznych rynków zachęcają do wywozu, a nas jednak wobec braku mrozów omłocka ziarna jest utrudniona.

Skóry. Zgodnie z przewidywaniami naszymi na rynku skór zapanowało usposobienie słabsze z powodu zaniepokojenia i zacienienia rynku, jakie nastąpiło skutkiem niewypłacalności jednej z znacniejszych firm na prowincji,

szeże znaczne, gdy nowy towar już niezadługo nadchodzić zacznie. Za pud płacono rs. 16 kop. 50 do rs. 18 kop. 75.

Wapno słabiej. Obroty zmniejszyły się znacznie. Ceny jednak dotychczas utrzymały się. Za sulejowskie drzewem palone płacono rs. 1 kop. 30, węgim palone rs. 1 kop. 5, radomskie rs. 1 kop. 10, opoczyńskie rs. 1 kop. 8, inne marki od rs. 1 za korzec 250-funtowy.

SZARADA.

(Ul. Gross).

Pierwszy drugi — żywica, drugi straszny bywał, Gdy za narzędzie śmierci człowiek go używał;

Rozwiązanie szadady, umieszczonej w numerze 323:

Ja-po-nia.

Dobre rozwiązanie pierwsi nadesłali: panie: C. Weksler, H. Heymanówna, M. Orzech, S. Niedzielska, W. Grotkowska, H. Medaljon, J. Brokman, H. Tarło, F. Rotstein, Jagola, E. Heymanówna, R. Landaówna, Z. Talikowska, M. Halpern, M. Kahan, Silberbaumówna, Z. Szpringer, Żona z Towarowej, Lusia, Nusia, Romulka, F. Nowicz, E. Z. Grosslik, E. Grodzka, M. Towiańska, A. Güttlichermann, Z. Tyrakowska, K. Dalecka, Chorin-Ladachowska, A. Kwapiszewska, Poluchna, R. i S. Meerwasserówny, F. Polirsztek, H. Heyman, R. Landau, B. Goldbaum, E. Goldbaum, R. Przedecka, W. Rucińska, L. i B. Pomeranc, Finkelblechówny, N. Czajkowska, B. i G. Kohnówny, A. Winnicka, Eppelbaumówny, D. Lewicka, W. Kaczmarek, G. Lipszyc, Magnes z Próźnej, R. Hekselman, Panowie: J. Pomeranc, S. Kaliski, Z. Przedecki, I. Polirsztek, J. Neumark, B. Kakajenko, K. Machonbaum, M. Brahm, A. Grünstein, M. Zieman, J. Niedzielski, M. Salls, Szklanka, W. Janowski, K. Brokman, M. Kranz, H. Stabholtz, H. Krakowski, J. Bartelski, H. Urysohn, Z. Fajnmesser, A. Rothstein, Nikodem R., R. Jot., Janos, Szczygielski, A. Rajskin, R. Frydland, K. Leszczyński, J. Rekor, Lulus, F. Galinis, Trzecioklasista, J. Cielecki, J. Królikowski, J. Roślina, F. Raczynski, K. Remus, H. Bem, W. Poche, J. W., J. Słonowski, E. Berlinerblau, M. Flamberg, Trupa wdrowna, S. K. i K. i Pr., S. Güttlicherman, J. Dzieciółowski, G. Platek, A. Neuding, R. Lipowski, M. Cukier, D. Przepiórka, W. Bdziubdziak, H. Alwinger, M. Gombiński, Ch. Michalski, S. Zeitung, W. Lewiński, A. Sax, E. Weksler, Stały prenumerat, Solimar, Z. Szczawiński.

Z poczty dobre rozwiązanie otrzymaliśmy od pp. W. Birenzweiga z Łodzi, G. Eliasbergowej z Zamościa, S. Rubina z Piotrkowa, A. Rosenberga z Będzina, G. i R. Brokmanówien z Włocławka, R. Szpigielowej z Częstochowy, J. Czerniakówny z Łodzi, A. Stumana z Łodzi, E. Moszkowskiego z Łodzi, Z. Winnickiego z Lublina, M. Mokrzyckiej z Wilna, Michasi S. z Kalisza, N. Moszkowskiej z Kutna, H. Sarneckiej z Szadka, Stacha z Czerna, Mieczroza z Łowicza, P. Cederbauma z Lublina, P. Berlinerblaua z Łodzi, L. i M. Dziemianowiczówny z Jurzeva.

Z zagranicy dobre rozwiązanie nadesłała pani J. Elsnerowa z Grazu.

ODPOWIEDZI.

— Panu Marcel. Land. z Łaz. — Od kryptogramu, jako zadania najłatwiejszego do opracowania, wymaga się przynajmniej wybornego i całkowitego wiersza.

— Panu A. Ten. — Świeżo otrzymaną szaradę użytkujemy. Bardzo ciekawi byłibymy się dowiedzieć, co na tem straci ludzkość, jeśli szarada, jaką pan w końcu listu reklamuje, do czeka się... pokojem?

— Pp. Ottonowi See. i Miecz. Po...skiemu. — Rebus, którego rozwiązanie nam panowie przestaliście, jest zwykłą reklamą, nie wspólnego z działem zadań nie mającą.

— Zwoleńnikowi. — Logogryf pański w koszu.

— Panu W. Goźdz. z Bielona Tulsh. — I owszem, i tym razem z pracy szan. pana skorzystamy.

— Panu E. Ced. w Lublinie. — Tak nieznacząca to odstąpienie od przyjętych prawideł, że nie uznaliśmy go za przeszkodę do zamieszczenia zadania.

— Pani Gustawie Elzsb. w Zamościu. — Redakcja o jaką pani w liście zapytuje, mieści się przy ulicy Czystej № 4.

— Panu M. Blum. — Zadanie nadesłane nie kwalifikuje się do druku.

— Pani Klarze Szyl. w Łodzi. — Z logogryfa szan. pani korzystać nie będziemy.

— Panu Marcelemu Landau z Łaz. — Kryptogram drukowany nie będzie. Co do dwóch pozostałych pytań, odpowiedź na nie da kancelarja szkoły, o jaką chodzi.

— Panu Wł. Flis. — Z obu zadań, świeżo nadesłanych korzystać nie będziemy.

— Stałemu prenumeratorem. — Było też o co kruszyć kopje!

— Panu Salimar. — Szczegółowych danych co do pułku, o jaki sz. panu chodzi, udzielić może jeno sztab, do którego z zapytaniami zwrócić się należy.

— „Matoszości”. — To już nie „figielek”, ale kpina.

— Panu Karolowi Leszcz. — Figielek użytkujemy.

— Panu Ludwikowi Friedm. — Wedle brzmienia zapytania, urodził się pan w styczniu roku bieżącego, czyli, że obecnie liczysz sobie życia miesięcy 11. Widoczna tu jest pomyłka w skreśleniu roku. Należy ją w powtórnym liście sprostować, a wówczas odpowiemy.

— Włodzimierzowi figlarzowi. — Użytkujemy.

— Panu Aleksandrowi L. — Kryptogram pański drukowany nie będzie.

— Niewidomemu. — Mamy prac tego co pańska rodzaju tak wiele do druku zakwalifikowanych, że dalszego ich przyjmowania z konieczności zaniechać musieliśmy.

— Czytelnikowi „Kurjera”. — Szaradzie brak wszystkiego, czego od zadań tego rodzaju wymagać trzeba.

Spostrzeżenia meteorologiczne. Sprawozdanie stacji w Warszawie z dnia 24-go grudnia r. b. Table with columns: Barom., Wilg., Wiatr, Temp. C., Temp. R., D. 23-go g. 9 w., D. 24-go g. 7 r., g. 1 pp., W ciągu d. 23-go b. m., Temperatura najniższa C., Wysokość wody spadłej mm. 1.2.

Sprawozdanie międzynarodowe z d. 22-go grudnia r. b., godz. 7 rano: Table with columns: Stacje, Stan barom., Temperatura Celsjusza, Wiatr, Stan nieba, Opad w milimetrach, Temperatura maksymalna, minimalna, średnia.

ECHO MUZYCZNE, TEATRALNE i ARTYSTYCZNE. jedyny tygodnik artystyczno-literacki, zamieszcza powieści, nowelle, komedje dla teatrów amatorskich, dramata, poezje, sprawozdania, rozprawy, życiorysy, sylwetki z całego obszaru spraw: teatru, muzyki, malarstwa, rzeźby, architektury itp. z ilustracjami. W dodatku nutowym ECHO zamieszcza wszelkiego rodzaju utwory w łatwiejszym i trudniejszym układzie na fortepian (sztuki pedagogiczne, salony, koncerty, potpourri z najnowszych oper i operet, tańce, skrzypce, do śpiewu (pieśni i arje najnowsze), na wiolonczellę itp. Dodatek nutowy, co dwa tygodnie dawany, zawiera blisko 100 arkuszy nut, co przechodzi w dwójnasób cenę prenumeraty rocznej. W r. 1895 ECHO pomiędzy innymi drukować będzie powieść Elizy Orzeszkowej „WIELKI”, Marjana Gawalewicza „NICZYJA”, rozprawy teatralne: Kaszewskiego, Żalewskiego, Rapackiego, Kotarbińskiego i in., muzyczne: Noskowskiego, Ciechomskiego, Polińskiego, Kleczyńskiego i in., malarskie: Gersona, Tetmajera, Badowskiego i in., komedje, monologi i nowelle: Bałuckiego, Przybylskiego, Mellero-wej, Marrenowej, Ostoi, Junoszy, Frenkla, Ruszkowskiego i in. W dodatku nutowym cały szereg utworów najznakomitszych i popularnych kompozytorów polskich i zagranicznych. Prenumerata Echa wynosi w Warszawie kwartalnie rs. 2, rocznie rs. 8, z przesyłką pocztową: kwartalnie rs. 2 k. 50, rocznie rs. 10. Prenumerujący ROCZNIE bezpośrednio w redakcji (Niecała 8) mają prawo do wyboru jednego z poniższych: PREMIÓW BEZPŁATNYCH: 1) Zbiór 70 kompozycji klasycznych na fortepian w układzie pedagogicznym i opalcowaniu Dra Niemanna z Lipsku w dwóch wielkich tomach. 2) Trzy tomy powieści Marjana Gawalewicza (I. „Gasnąca dusza”, II, III „Filiberty”). 3) Partycja fortepianowa opery „STRASZNY DWÓR” St. Moniuszki. 4) Cztery partycje oper: „Hugonaci”, „Don Juan”, „Cyrulik Sewilski”, „Napój miłosny”. Adres redakcji Warszawa, Niecała 8. 5972

CYRK JANA GODFROY.
 We wtorek i srodę wielkie, wspaniale swiateczne przedstawienia. W srodę, 26 i czwartek, 27 grudnia dane beda po dwa przedstawienia: dzienne i wieczorne. Na przedstawieniu dziennym, przeznaczonym dla dzieci i uczacej sie mlodzi, urzadzona zostanie Choinka z rozdawnictwem bezplatnych podarkow. Przedstawienie rozp. sie o 2 i o 8 po pol.

DOLINA SZWAJCARSKA.
!Tylko na czas krutki!
 w przejezdzie z zagranicy do St.-Petersburga, dane beda w dniu 25 i 26 b. m., t. j. we wtorek i srodę po raz I-szy w Warszawie
„Sny na jawie”,
 tywe obrazy podlg oryginalow najznakomitszych malarzy, wykonane pod dyrekcja pana **Lidiaro** przy wspoludziale wiedeńskiej spiewaczki lirycznej **Mlle Aidy Giry**. Przed rozpoczeciem przedstawienia i podczas antraktow koncertowac bedzie orkiestra p. **Adolfa Sonnenfelda**. Początek o 7 1/2 wieczorem. Blizsze szczegoly w afiszach. 5929

Dr Edmund Schayer
 Senatorska 17,
 przyjmuje od 4 1/2—6 1/2 po poludniu. 574z

Zaklad chirurgiczny
Dra Adama Przyborowskiego
 Sewerynow 5, rog Oboznej,
 przyjmuje chorych na stale pomieszczenie. Ambulatoryum; porada 30 kop., od godz. 10—12. 1430

Dr. med. St. Rontaler
 po dluzszej praktyce na klinikach zagranicznych, zamieszkal w Lodzi. Choroby uszne, nosowe i gardlane. Zawadzka 8, I pietro na lewo zrana od 9—11 od 3—4 po poludniu. 1537

Elixir do zebow dra Piotrowskiego, tudziez inne **elixiry i proszki do zebow** poleca apteka **L. Ziemińskiego**, magistra farmacji, **Marszałkowska** wprost **Zielonego placu**. 1381

Gust. CHWAT
 upowazn. przez Okreg Nauk. **specjalista**
Nauczyciel Buchalterji
 autor, nagrodzony na konkursie buchalteryjnym w Ljonie. Bielańska 16. 3711

BIURO OBRONCZE
Długa 40.
 Adwokaci przysiegli: **Kokeli, Korenfeld, Swiderski, A. Pilecki**. 1349

NAGRODY Rs. 3.
 W niedziale, 23 b. m. zgubiono na petersburskim foksalu torebke zawierajaca krzyz mosiezny, kluczyki i inne bezwartosciowe rzeczy. Znalazca odniesie Hoza 46, do stroza. 5975

KLEPSYDRY,
ZAPROSZENIA POGRZEBOWE
 oraz
napisy na WSTEGACH do WIENCOW
 zalobnych lub innych, przyjmuje do druku i najspieszniej wykona drukarnia **Kurjera warszawskiego**, plac Teatralny N 9.

 Pierwsza w kraju fabryka
STEMPLI KAUCZUKOWYCH
 i metalowych.
Z. SUCHOWIECKI
 Wierzbowa N 6 (hotel Angielski). Ceny niskie. 5937

Ślizgawka „Foxal”
 w srodku miasta, codziennie otwarta do 11 wieczorem. Muzyka w srody, niedziale i swieta. Bufet zaopatrzony w przekaski i napoje. Ceny niskie. 5964

Gabinety Dentystyczne,
 Krakowskie-Przedmieście 9.
 Przyjmują doktorzy i lekarze-dentyści codziennie od 9 zrana do 3-iej po poludniu. 1431

Warszawskie Towarzystwo Dobroczyńności
 ma honor podac do wiadomosci czlonkow swoich, ze w dniu 17 (29) grudnia r. b., to jest w sobote, o godzinie 5-iej po poludniu, odbędzie sie w gmachu Towarzystwa na Krakowskim-Przedmieściu N 62, zebranie ogolne, na ktore szan. czlonkow o liczne zebranie sie uprzejmie zaprasza. W razie niedojscia do skutku z powodu braku wymaganej ustawy liczba czlonkow, to powtorne zebranie ogolne odbędzie sie w dniu 31 grudnia 1894 (12 stycznia 1895 r.), to jest w sobote, o godz. 5-iej po pol. bez wzgledu, jak to przepisuje ustawa, na liczbe przybylych czlonkow. W Warszawie, dnia 22 grudnia 1894 r.
 Czlonek-Sekretarz Towarzystwa
J. HepPen. 1552

Skład własny Browaru Rygskiego
Gust. Kuntzendorff,
 w Warszawie, Krochmalna 36, telefonu 771,
 otrzymał i poleca w polbutelkach **piwo czeskie**, nie ustepujace w dobroci i smaku oryginalnemu piwu Pilzeńskiemu.
 Piwo „Bock” i „Export”, jak rowniez i porter odsyla sie do domu na kazde ządanie.
 Zamowienia przyjmuje firma H. P. Schwabe, Nowy-Swiat 4, telefonu 813. 5605.

Zawiadomienie.

Z d. 11-ym b. m. sklep glówny fabryki czekolady p. f. E. Wedel z dawnego lokalu przeniesiony zostal do nowego domu, przy rogu ulic Szpitalnej i Hortensja.

Zawiadamiajac o tem łaskawą na mnie zawsze Klientele, mam honor zwrócić uwage, iż pomimo wielkiego nakladu, z jakim urzadzilem nowy sklep mój, ceny wszystkich bez wyjatku wyrobow fabryki pozostaly bez zadnej zmiany. Z drugiej strony, z uwagi znowu na najwyzszy gatunek produktow uzywanych do fabrykacji i na doskonałosc tej ostatniej, śmiem stwierdzić, że wyroby mojej fabryki zaslužyly sobie w zupelnosci na uznanie, jakim cieszą sie wśród ogolu konsumentow.

Nowy sklep dla wygody sz. kupujacych posiada 2 oddzialy: Pierwszy zaopatrzony jest w **Czekoladki i Cukry deserowe**. Dział ten znacznie powiekszony i rozszerzony codziennie zaopatrywany bywa w wielki wybor i zapas wyborowych gatunkow: **Czekoladek i Cukrow deserowych**. W oddziale drugim: **Biszkopty angielskie i Ciasteczka na funty w najlepszych, kilkunastu gatunkach**, oraz **Pierniki**, słynne od lat wielu ze swej doskonałosci.

Należy dodać, iż zamiast przyjetego zwyczaju dodawania przy sprzedazy piernikow rabatu, sz. konsumenci otrzymują towar w najlepszym gatunku, a pomimo to po cenach nie wyzszych, lecz przeciwnie zwyczajnych, praktykowanych ogolnie w tej gałęzi handlu.

Mam nadzieje, że oceniajac zasługi firmy, ktora z góra 40 lat istnieje i wprowadzila wszelkie ulepszenia w fabryce czego dowodem uznanie, zdobyte w kraju całym.—Sz. Publicznosc i nadal zaszczycać mnie będzie temi samemi wzgledami i zaufaniem, jakimi cieszyłem się dotad, a ktore i w przyszłosci systematyczną i uczciwą pracą będą sie starał podtrzymać.

1540 Z poważaniem
E. Wedel.

Dr. Jakób Halpern, b. lekarz na klinikach zagranicznych. Choroby **skórne i weneryczne**. Do 10 r. i od 3—5 po pol. Nowy-Swiat 36. 5824

Na Gwiazdke
 nadszedl swiezy transport:
Bronzow, Galanterji skorzanej, Nesseserow, Albumow i Wszelkich Nowosci
 w zakres **Galanterji** wchodzacych do magazynu 5553
W. GOLINSKIEJ, TEATR.

Sprzedaż detaliczna i hurtowa
WIN
 zagranicznych i russkich
Koniaku A. Soudan & Comp., Cognac.
W. & S. Borucki Warszawa
 125. Marszałkowska 125.
 obok cukierni L. Lourse & Co.
 Wszelkie zamowienia wysylamy natychmiastowo. Na prowincje za zaliczeniem. Kupujacym odstepujemy do swiat 3%, rabatu. 5734

Rs. 200 Wynagrodzenia. Rs. 200
WYNAGRODZENIA.
 Kto wykryje lub wskaże ślad kradziezy spelnionej u mnie w mieszkaniu ul. Biala 4, a mianowicie:
 1 parę kolezykow brylantowych 6—7-iu kr.
 1 parę perlowych, zegarek zloty, ozdobiony brylantową kotwicą z lancuskiem wysadzonym perelkami, bransoletkę z 7-iu brylantami, po koncach z perłami,
 2 pary lichtarzy srebrnych starego syst., jedna oznaczona literami Ch. R. L., a 3-ia para nowego systemu. 5877
H. LUIDOR.

ROZKLAD JAZDY POCIAGOW od d. 27-go pazdziernika.

KOLEJ	POCIAGI	Odch. godziny i minuty	
		Przych.	Przych.
Warsz.-wied. a) do Granicy i Sosnowca	Kurjerski I i II kl. z wagonem sypialnym	11 50 w.	6 10 r.
	Pospieszny 3 klasy	12 20 pp.	5 10 pp.
	Pocztowy 3 klasy	5 10 r.	10 10 w.
	Osob. do Piotrkowa 3 kl.	6 — w.	10 25 r.
	Osob. do Piotrkowa 3 kl.	8 15 r.	12 35 pp.
b) do Aleksandrowa	Kurjerski I i II kl. z wagonem sypialnym	11 20 w.	7 21 r.
	Pospieszny 3 klasy	3 40 pp.	2 15 pp.
	Pocztowy 3 klasy	9 15 r.	8 40 w.
	Towarowo-osobowy	2 — n.	1 33 n.
	Towarowo-osobowy	8 30 r.	7 18 r.
Fabr.-łódzka z Koluszek do Łodzi	Towarowo-osobowy	3 30 pp.	2 12 pp.
	Towarowo-osobowy	7 25 w.	7 2 w.
	Towarowo-osobowy	9 13 w.	8 45 w.
	Osobowy	9 26 w.	12 23 pp.
	Osobowy	8 53 r.	7 5 w.
Dąbrowska z Koluszek do Ostrowca	Towar.-osob. z Koluszek do Tomaszowa	4 10 pp.	7 11 r.
	Pospieszny I i II kl. z wagonem sypialnym, 3 kl. dla komunik. bezposr.	8 53 r.	9 58 w.
	Pocztowy 3 klasy	3 33 pp.	2 — pp.
	Towarowo-osobowy 3 kl.	10 53 w.	9 18 r.
	Mieszany 3 klasy	10 13 r.	7 23 w.
Nadwiślansk. a) do Kowla	Pocztowy 3 kl. do Kowla	2 1 pp.	3 13 pp.
	Tow.-osob. 3 kl. do Kowla	10 51 w.	7 53 r.
	Osobowy 3 kl. do Iwanogrodu	7 32 r.	9 40 w.
	Towar.-osobowy z Iwanogrodu do Lublina	11 48 r.	5 23 pp.
	Pocztowy 3 klasy	5 35 pp.	11 42 r.
b) do Mlawy	Osobowy 3 klasy	7 56 r.	9 26 w.
	Osobowy	12 18 pp.	9 8 r.
	Osobowy	4 10 n.	5 24 pp.
	Osobowy z Iwanogrodu do Bzina	7 7 w.	5 33 r.
	Osob. z kolei wiedeńskiej	7 45 r.	10 58 w.
Obwodowa	Osob. z kolei wiedeńskiej	2 35 pp.	3 16 pp.
	Osob. z kolei terespolsk.	10 20 w.	8 26 r.
	Osob. z kolei terespolsk.	2 38 pp.	3 13 pp.
	Pocztowy I i II kl. z wagonem sypialnym, 3 kl. dla komunik. bezposr.	9 33 r.	7 47 w.
	Osobowy 3 klasy	11 3 w.	8 23 r.
Warsz.-petersburska	Osobowy do Białegostoku	4 23 pp.	6 8 r.

Ze względu na dołączone premjum bezpłatne w postaci sześciu dzieł wyborowych, najtańsze z niedziennych pism warszawskich

NIWA

Czasopismo literacko-naukowo-społeczne, wychodzi w Warszawie 1-go i 15-go każdego miesiąca; każdy numer w objętości 20—24 stronnic, nie licząc ogłoszeń.

NIWA od 1-go Stycznia 1895 r., odrodzona, ulegnie niezmiernemu ożywieniu Wyborowe powieści. Przystępne artykuły z chwili bieżącej w kwestjach polityki, sztuki, literatury, wiedzy, życia obyczajowego, teatru, odkryć i wynalazków.

NIWA od 1-go Stycznia 1895 r. wprowadza dział, zawierający wyjątki ze wszystkich najciekawszych artykułów całej prasy naszej i europejskiej; każdy czytelnik inteligentny znajdzie tam mnóstwo zajmujących spraw i faktów.

NIWA od 1-go Stycznia 1895 r., żywo się zajmie sprawami ekonomicznymi, przede wszystkim kładąc nacisk na jeszcze nie zajęte placówki pracy.

NIWA daje wszystkim bez wyjątku prenumeratorom PREMIUM BEZPŁATNE w postaci sześciu dzieł:

- 1) Symon de Laireche: Najślawniejsza kobieta europejskie.
- 2) Rudolf Falb: Gwiazdy i ludzie Wielcy uczeni współczesni i ich dzieła.
- 3) " " " Wielcy uczeni współczesni i ich dzieła.
- 4) D'Assier: Ludzkość pośmiertna.
- 5) " " " Galeria pracowników pożytecznych.
- 6) Rousset: W Chinach i o Chinach.

Każde z tych dzieł będzie miało od 15 do 20 arkuszy druku; całe premium tedy w handlu księgarskim będzie kosztowało przynajmniej 9 rs., czyli tyle, ile całoroczna prenumerata NIWY wraz z posyłką pocztową; będzie to więc zawiązek cennej biblioteki; ukażą się one kolejno w ciągu 1895 roku co dwa miesiące.

NIWA w połączeniu z bezpłatnym premium, jest najtańszym pismem i zasługuje na najszerze rozpowszechnienie wśród całego ogółu.

Prenumerata NIWY kosztuje w Warszawie 8 rs. na rok, 4 rs. na pół roku, 2 rs. na kwartał; na prowincji i w Cesarstwie 9 rs. na rok, 4.50 na pół roku, 2.25 na kwartał, w Austrii 12 złr., w Niemczech 12 m.

Adres: Warszawa, Aleksandrja 23, 4 m.

NOWE WYDAWNICTWA KSIĘGARNI K. GRENDYSZYŃSKIEGO w Petersburgu, ul. Jekateryńska 2.

- Cervantes M. S.** Don Kichot z la Manczy, z 8 ilustr. G. Dorégo, rs. 1, w oprawie rs. 1.20
- Darowski Adam.** Szkice historyczne, serja druga rs. 2.40
- Kaczkowski Z.** Kobieta w Polsce, 2 tomy rs. 3.—
- Kosiakiewicz W.** Bawelna, powieść rs. 1.—
- Kraszewski K.** Poturzeniecy, opow. histor. kop. 80
- Lenartowicz Teofil.** Wybór poezyj w ozdobnej oprawie z portretem autora rs. 1.50
- Orzeszkowa E.** Dwa bieguny, powieść, wydanie drugie rs. 1.50
- Piątkowski H.** Polskie malarstwo współczesne (z portretami malarzy w tekście) rs. 1.50
- Straszewicz Ludwik.** Fantazje kop. 80
- Umiński Wł.** W nieznanne światy, powieść fantastyczna, z 8 ilustracjami K. Pillatiego w kartonie rs. 1.—
- Weissmana A.** Myśli o muzyce, z przedmową A. Mahrburga rs. 1.50
- Zacharjasiewicz Jan.** Chleb, powieść współczesna kop. 60
- Osoby sprowadzające powyższe książki od wydawcy kosztów przesyłki nie ponoszą. 1737r

WYKŁADY NAUKOWE

Kurs Samokształcenia

obejmujący: **Klasyfikację Wiedzy** w opracowaniu Wł. M. Kozłowskiego, **Filozofję** — Hegel, **Psychologię** — J. Wł. Dawida, **Estetykę** — N. Hirszbanda, **Antropologię i Socjologię** — L. Krzywickiego, **Językoznawstwo porównawcze** — A. A. Kryńskiego, **Literaturę** — P. Chmielowskiego, **Historję** — T. Korzońa, **Ekonomję Polityczną** — Z. Hejnyga, **Naukę o Ziemi** — W. Nalkowskiego, **Matematykę** — S. Dicksteina, **Biologję** — M. Flauma, **Botanikę** — Wł. M. Kozłowskiego, **Fizykę** — W. Polkotyckiego, — drukować się będzie od 1-go Stycznia 1895 w „Przeglądzie Pedagog.” W temże piśmie wychodzą: „Metodyczny Kurs Nauk” (plany i wskazówki do nauczania elementarnego); „Ogródek Dziecięcy” (materiały do gier, pogadanek i zajęć); oraz artykuły ogólne o psychologii, wychowaniu, higienie i t. p. — Cena „Przegl. Pedagog.”: kwartalnie rs. 1.50, z przesyłką rs. 1.75. — ADRES: Warszawa, Ziota 26. 2255

Zagubiono.

W dniu 5 (17) Grudnia r. b. w przejeździe z Nowogrodzievska do Warszawy Dr. Żel. Nadwiślańska zgubiono pugilares w oprawie paciorkowej, w którym znajdował się paszport i dwie książeczki legitymacyjne m. Warszawy na imię Józefa Móraskiego i Marjanny Móraskiej, oraz rewers na rs. 300 i gotówką rs. 8. Uprasza się laskawego znalazcę o zatrzymanie gotówki, zwrot pugilaresu, rewersu i legitymacyj poszkodowanemu Józefowi Móraskiemu, ulica Sewerynow, domu № 14, m. 20, w Warszawie. 2317

SOURCES DE L'ÉTAT

CÉLESTINS
GRÈS-GRILLE
HOPITAL

Avoir soin de désigner la Source

VICHY

Kład fabryczny, ul. Leszno Nr 1.

W sprzedaży aptekach.

89r

! CENY ZNACZNIE ZNIZONE! Księgarnia A. H. KLEINSINGERA,

ISTNIEJĄCA OD ROKU 1869 w WARSZAWIE

przy ulicy S - t o KRZYSKIEJ № 1 (róg Nowego Świata),
poleca następujące wydawnictwa po cenach znacznie zniżonych, a mianowicie:

Bartoszewicz J. Historia literatury polskiej, 2 tomy, cena pierwotna rs. 5

Biblioteka Klasyków Polskich. Lwów, 8 tomów:

1) **Kochanowski J.** Dzieła wszystkie, 2 tomy, cena pierw. rs. 1 k. 50

w pięknej ozdobnej oprawie 1-55

2) **Krasicki J.** Wybór pism, 3 tomy, cena pierw. rs. 2 k. 25

w ozd. opr. z wyciskami 2-20

3) **Trembecki S.** Pisma 2 tomy cena pierw. rs. 1 k. 50

w ozd. opr. z wyciskami 1-15

4) **Węgierski K.** Pisma, wierszem i prozą, cena zniżona

w ozd. opr. z wyciskami 1-10

Dante A. Boska komedia, przekład Stanisławskiego, cena pierw. rs. 5 k. 75

w bogato ozdobnej oprawie 3-75

Darwin K. O pochodzeniu człowieka, cena pierw. 2 k. 70

Lefewel J. Dzieje Polski, z 12-ma mapkami i tablicami genealogicznymi, wyd. czwarte, str. 510, cena pierw. rs. 2 k. 25

w ozd. opr. z wycisk. 1-50

Libelt K. Pisma filozoficzne 5 tomów, cena pierw. rs. 12

Łepkowski J. Sztuka, zarys jej dziejów, z 104 drzeworyt., cena pierw. rs. 3

Pruszkowa S. Rozrywki dla młodocianego wieku. Dzieło zbiorowe w 4-ch tomach, obejmujące: powieści, poezje, podróże, literaturę i rozmaitości. Wyd. nowe, cena pierw. rs. 2

Reppel R. Dzieje Polski, 2 tomy, cena pierw. rs. 5

Siemiński L. Wieczory w Ojcowie, czyli opowiadanie Grzegorza o dawnych czasach Rzeczypospolitej Polskiej, str. 318

w ozd. opr. z wyciskami 1-40

Szekspir W. Dzieła dramatyczne, w przekładzie Koźmiana. Poznań, 3 tomy, cena pierw. rs. 5

w ozd. opr. z wyciskami 3-50

Wilkoński A. Ramoty i ramotki, 6 tomów. Kraków, 1888 r., w ozdobnej oprawie, cena pierwotna rs. 2 k. 25

Verne J. Hektor Serwadae. Przygody w podróży po światach słonecznych, 2 tomy, cena pierw. rs. 2 k. 25

— Promień zielony i dziesięć godzin polowania, cena pierw. rs. 1 k. 20

Zipper A. Dr. Mitologja Greków i Rzymian dla młodzieży, z 20 tablicami, kartonowane

w ozdobnej oprawie 1-20

Książki wymienione sprowadzać można za zaliczeniem. — Na kosztu przesyłki dolicza się 15 kop. do każdego rubla. — Za pośpiech i akuratność w wypełnieniu zleceń Księgarnia poleca.

POLECA J. KUCHTA, Piękna 30, Praktyczne Podarki na GWIAZDKĘ!

Lodownice pokojowe, Kredensy kuchenne, Stoly, Taborety i Krzesła, Szafy spiżniarskie, Skrzynie do węgla, nowy system bardzo praktyczne, Pułki do rądl, Stolnice do ciasta, deski do mięsa i do prasowania, Drabinki składane z poręczami, Tarki do migdałów od 70 kop. itp. przedmioty do gospodarstwa domowego po nader niskich cenach. Cenniki wysyłają się gratis. 2286

PIĘKNA 30.

Waterklozety i Puderklozety ulepszone, za które fabryka gwarantuje, poleca po niskich cenach.

Józef Kuchta.

Z powodu przekształcenia interesu

Wyprzedają Bizuterję

po cenie kosztu

61 Nowy-Swiat (przy Świętokrzyskiej) 1-sze piętro JEWELER, jubiler.

Woda Kolonńska Kwiatowa

wyrobu J. Józefowicza,

z zapachem Konwalji, Fijołków, Resedy, Bzu, Jockey-Club, Ylang-Ylang odznacza się trwałym zapachem.

Główny skład

Nowo-Senatorska Nr. 2.

JEDYNE PISMO POLSKIE

poświęcone hodowli koni i myśliwstwu

„JEZDZIEC I MYŚLIWY“

wychodzi w Warszawie (Chmielna 28) co 2 tygodnie, w sezonach zaś wycigowych w przeddzień każdego dnia gonitw pod redakcją

STANISŁAWA WOTOWSKIEGO.

„JEZDZIEC I MYŚLIWY“ wychodzi przy współudziale znanych w kraju hodowców i myśliwych, których pióra składają się na wypełnienie treści pisma, złożonej z artykułów hipologicznych, hodowniczych, myśliwskich, feljetonów z zakresu sportu koni i łowiectwa, sprawozdań z wycigów, jazd dystansowych, polowań itp. „JEZDZIEC I MYŚLIWY“ prowadzi nader obszerną KRONIKĘ, będącą odbiciem całego ruchu sportowego w całym świecie i zawierającą mnóstwo ważnych i niezbędnych informacji dla hodowców koni i myśliwych; źródłowe wiadomości z Towarzystwa Wycigów Konnych w Królestwie i z Warszawskiego Oddziału Cesarzowskiego Towarzystwa racjonalnego polowania itp.

Do rzędu stałych współpracowników „JEZDZCA I MYŚLIWEGO“ pomiędzy innymi zalicza się znany w świecie sportowym autor, F. Touchstone, nadsyłający stale artykuły, pisane dla „Jezdca i Myśliwego“.

Dział ilustracyjny „JEZDZCA I MYŚLIWEGO“ wypełniają przeważnie portrety koni, które się odznaczyły bądź jako reproduktory, bądź na torze.

Cena prenumeraty: w Warszawie: rocznie 6 rs., półrocznie 3 rs. 50 kop., kwartalnie 1 rs. 75 kop.; na prowincji, w Cesarstwie i za granicą rocznie 7 rs., półrocznie 4 rs., kwartalnie 2 rs. 2280

Adres Redakcji: w Warszawie Chmielna 28.

Czas odnowić prenumeratę na kwartał I 1895.
WARSZAWSKIE BIURO DZIENNIKÓW
(UNGRA),

przy ulicy Wierzbowej № 8 (wprost Niecalej). — Telefonu № 461.
 przyjmuje prenumeratę na wszystkie pisma w Warszawie i na prowincji.
Cennik pism na kwartał I 1895.

Pisma codzienne.

Dziennik dla Wszystkich	1.05	1.80
Gazeta Handlowa	2.25	2.75
Gazeta Polska	2.25	3.00
Gazeta Warszawska	1.50	2.25
Kurjer Codzienny	1.20	2.00
Kurjer Poranny	2.25	3.00
Kurjer Warszawski	2.25	3.00
Słowo	2.25	3.00
Warszawski Dniownik	2.40	3.00
Wiek		

Pisma perjodyczne.

Ateneum	3.00	4.00
Biblioteka najcenniejszych utworów literatury europejskiej	1.50	1.50
Biblioteka romansów i powieści	1.30	1.70
Biblioteka warszawska półrocznie wynosi	4.50	5.00
Biosiada literacka bez wieczorów z wieczorami	1.25	1.50
Bluszcz wydanie I	1.63	2.00
Bluszcz wydanie II	1.80	2.50
Bluszcz wydanie III	2.40	3.25
Echo Muzyczne	3.00	4.00
Gazeta Lekarska półrocznie	2.00	2.50
Losowa rocznie	3.50	4.00
Rolnicza	1.00	2.00
Przemysłowo-rzemieślnicza	2.00	2.00
Sądowa	7.00	1.30
Świąteczna rocznie	1.50	2.00
Cukrownicza rocznie	2.00	3.00
Izraelita	12.00	12.00
Jeździec i Myśliwy	1.60	2.00
Katalog Nowych Książek rocznie	1.75	2.00
	—60	1.00

CENA	
w War- szawie	na Pro- wincji
Ruble i kopiejki	Ruble i kopiejki

Kolce	1.50	2.00
Kraj	3.00	3.00
Kronika Lekarska półrocznie	2.50	3.00
Kronika Rodzinna	1.00	1.25
Kurjer Rolniczy	1.25	1.25
Kurjer Świąteczny	—75	1.00
Medycyna tylko półrocznie	2.50	3.00
Mucha	1.00	1.25
Niwa	2.00	2.50
Nowe Mody	1.20	1.50
Ogrodnik Polski rocznie	6.00	8.00
Pamiętnik Tow. Lekarskiego rocznie	3.00	3.00
Prawda	2.00	2.50
Przegląd Katolicki półrocznie	2.50	3.00
Pedagogiczny	1.50	1.75
Techniczny półrocznie	5.00	6.00
Tygodniowy	2.25	3.00
Przewodnik higieniczny rocznie	3.00	3.50
Przyjaciel dzieci	1.00	1.25
Przyjaciel zwierząt półrocznie	1.00	1.50
Rola	1.50	2.00
Rolnik i Hodowca	1.75	2.00
Romans i Powieść	—75	1.00
Tygodnik Ilustrow. z bezpłat. powieś. dodatkiem	2.00	3.00
Tygodnik Mód	1.00	1.25
Tygodnik Kolejowy i Ekonomiczny	1.00	1.25
Tygodnik Romansów i Powieści	—75	1.00
Wędrowiec	1.75	2.00
Wiadomości farmaceutyczne rocznie	4.00	5.00
Wieczory rodzinne	1.00	1.25
Wisła tylko półrocznie	3.00	3.50
Wszelchwiat	2.00	2.50
Zdrowie półrocznie	2.00	2.50
Zorza półrocznie	1.50	2.00

CENA	
w War- szawie	na Pro- wincji
Ruble i kopiejki	Ruble i kopiejki

Zapisujący pism za rs. 25, otrzymują Kalendarz Ungra bezpłatnie.

NAJLEPSZA
Woda Kolońska Kwiatowa
 № 4711
Bukiety Nadreńskie
 zapachów następujących:
Rozchodnik, Goldlack, Jaśmin, Heliotrop, Konwalia, Opoponax, Rezeda, Róża Nadreńska, Fioletek Nadreński, Kwiaty Nadreńskie i Marzauka.
 Wytworne, długotrwałe i tanie perfumy do chustek.
 Wyroby te są do nabycia we wszystkich znaczniejszych perfumeryjach i składach materiałów Aptecznych. 1708r
Strzedz się należy podrabiania.

Na Gwiazdkę

- Zegarki niklowe od rs. 4
- Zegarki stalowe czarne od rs. 5
- Zegarki srebrne od rs. 7
- Zegarki złote damskie od rs. 15
- Zegarki złote męskie od rs. 25
- Zegary ściennie, Regulatory, Zegary Bronzowe z gwarancją. Wielki wybór Bijuterji złotej, srebrnej i brylantowej poleca.

S. OWCZYŃSKI,

Krak.-Przedmieście 43.
 Uwaga: Uprzejmie upraszam Sz. Publiczność o zwrócenie uwagi na właściwą firmę **S. Owczyński**, która egzystuje od 1883 r. i nagrodzona została złotym medalem na wystawie w 1893 r. Firmy noszące moje nazwisko nie mają nic wspólnego z moją firmą. Odpowiadam tylko za moją firmę **S. Owczyński, Krakowskie-Przedmieście № 43**

Tygodnik Ilustrowany dla Dzieci i Młodzieży.

WIECZORY RODZINNE

Wychodzić będzie w r. 1895 jak obecnie z dwoma dodatkami, z tych jeden ilustrowany dla młodszej dlatwy, drugi książkowy, jako tak zwane premjum dla prenumeratorów starszych, zawierający powieści wyborowe dla młodzieży.

Obok treści nader urozmaiconej, **WIECZORY RODZINNE** podają zadania konkursowe z nagrodami, mające na celu rozwijanie nmysłu i kształcenie charakteru, oraz konkurs robót dla pańienek. Nagrody wyznaczają się z książek.

PRENUMERATA rocznie w Warszawie rs. 4, na prowincji w kraju i za granicą rs. 5 — t. j. w Galicji reńs. 6, w Poznańskim marek 10; stosownie do tej ceny opłata półroczna i kwartalna.

Przesyłki pieniężne adresować najlepiej wprost do Redakcji, Warszawa, ulica Mazowiecka Nr 10. 2250

Ostrów Łomżyński. Przy cukierni A. Tomickiego, gdzie Klub Miejski, otwarte zostały **Numera Hotelowe dla PP. Agentów i Komiwojazerów**, ceny niższe. Z czem się poleca
A. Tomicki.

Krawaty różnych fasonów
 od rs. 1 kop. 80 do rs. 7 za 1/2 tuzina z powodu nadchodzących świąt wyprzedają się w specjalnym magazynie krawatów od d. 11 do 25 Grudnia 1894-go roku.
 2169
Bielajska Nr. 16.

KEFIR
 z mleka świeżego, przegotowanego, wyrabia stale Apteka 1678
E. Gessnera,
Aleja Jerozolimka № 27, róg Kruczej, w Warszawie. Dostać można w b. wielu Aptekach warszawskich.

Komiwojazer

podróżując po Rosji dla jednej ze znanych zagranicznych fabryk, może wziąć z sobą i inne przedmioty. Posiada znajomość branży i stosunki z magazynami materiałów piśmiennych, zabawek, ze sklepami z bakaljami, konfektami, z fabrykami tabacznymi, z cukierniami, ze sklepami różnych przyborów Wielkanocnych itd. Życzący powierzyć mu przyjmowanie obstarunków zechcą zgłaszać się do dnia 18 (30) Grudnia na ul. Senatorską 32 do drukarni Michelsona. 2318

Co potrzeba dla polepszenia położenia ekonomicznego gubernij Królestwa Polskiego?
 przez
Piotra Isajewicza.
 Cena kop. 50.
 Skład główny w księgarni **Karbaśnikowa** 2076

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 19 (31) Grudnia r. b., o godzinie 11-iej przed poł., odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja in plus przez opieczętowane deklaracje, na pięcioletnią, licząc od dnia 1 (13) Stycznia 1895 r., do tegoż dnia 1900 r. dzierżawę 8-miu sklepów i 4 szaf w Gościnnym Dworze za Żelazną Bramą, a mianowicie:

- A. W Głównym budynku: sklepu Nr 29, od ceny rocznej rs. 199 kop. 10, sklepu Nr 105—6, od ceny rs. 386 kop. 10, sklepu Nr 108, od ceny rs. 221 kop. 10; sklepu Nr 113, od ceny rs. 254 kop. 10 i Nr 119, od ceny rocznej rs. 199 kop. 10.
 - B. W budynku środkowym: sklepu Nr 7, od ceny rocznej rs. 110; sklepu Nr 11, od ceny rs. 111 kop. 10 i sklepu Nr 26, od ceny rocznej rs. 111 kop. 10.
 - C. Szaf Nr 1, w tylnym wejściu do budynku środkowego z lewej strony, od ceny rocznej rs. 9 kop. 90. Nr 2 z prawej strony w temże wejściu od ceny rocznej rs. 22, Nr 4 przy temże wejściu z prawej strony, od ceny rs. 9 k. 90 rocznie i szafy Nr 9 w tylnej bramie głównego budynku, od ceny rs. 74 k. 80.
- Mający zamiar ubiegania się o rzeczony przedsiębiorstwo, złoży w dniu do licytacji naznaczonym do godziny 11-iej przed południem, na ręce p. o. Prezydenta Miasta zapieczętowaną deklarację napisaną bez poprawek, na papierze stemplowym ceny kop. 80.

Warunki są do przejrzania w Wydziale Administracyjnym Magistratu codziennie, wyjąwszy dni świątecznych, szczegółowo zaś ogłoszenie o licytacji, jako też wzór do deklaracji, wydrukowane zostały w Gazecie Policyjnej. 1807r

PRAWDA

tygodnik polityczny, społeczny, naukowy i literacki
 pod redakcją
A. Świętochowskiego.

Oprócz numeru tygodniowego, składającego się z 14 arkusza druku, abonenci otrzymują bezpłatny dodatek kwartalny książkowy, zawierający dzieła naukowe. Dotychczas w tym dodatku wyszły: J. Brandesa „Główne prądy literatury XIX w.”; „Ekonomia polityczna” według najznakomitszych badaczy niemieckich; L. Liarda „Logika”; A. Espinasa „Społeczeństwo zwierzęce”; E. Tylora „Zmysłność i moralność roślin”; dr. Azama „Charakter”; N. Hirsbanda „Byron w urywkach”; K. Lewalda „Historja XIX w.”; M. Migneta „Historja rewolucji francuskiej”; E. B. Tylora „Antropologja”; R. Huxleya „Zasady fizjologii” i inne. Obecnie, jako bezpłatny dodatek wychodzi „Historja filozofji nowożytnej” R. Falkenberga.
 Prenumerata w Warszawie kwartalnie rs. 2, z przesyłką pocztową rs. 2 kop. 50.
 Nadto nakładem **Prawdy** wydano: K. Morgana „Społeczeństwo pierwotne” (rs. 3), Dr. F. Rajkowskiego „Poradnik lekarski”, Dr. L. Wolberga „Psychologja dziecka” (rs. 2) oraz ilustrowana „Encyklopedia dla dzieci” p. S. K. i F. B. (rs. 1 kop. 50). 1808
Administracja PRAWDY w Warszawie. Zórawia 34.

W. JASIENSKI

poleca: **Piótina angielskie i krajowe, Chustki płócienne i batystowe.**—Kretony, Madapolam, Szirting oct. Bielizna meška podług najnowszych fasonów. Wielki wybór **Krawatów, Spinek, Szelek, Cachenez.**—Kaftaniki, Kalesony, **Skarpetki, Pończochy damskie i dzieciinne, Spódnice damskie (Halki) pluszowe** po rs. 2. w wielkim wyborze. 2313

Plac Teatralny, Nowo-Senatorska № 10.

OBWIESZCZENIE.

Termin kontraktu z właścicielem domu o najem lokali dla służby policji wykonawczej Cyrkułu Mokotowskiego, kończy się z dniem 19 Czerwca (1 Lipca) 1895 roku.

Magistrat przeto ma honor prosić pp. Właściciele domów, którzy mogliby pomieścić w swoich domach służbę pomienionego Cyrkułu, o poinformowanie się na gruncie o wielkości żadanego lokalu i o przedstawienie w zapieczętowanych kopertach deklaracyj na imię Prezesa Delegacji Kwaterunkowej w Kancelarji Magistratu. 1748r

RADA MIEJSKA WARSZAWSKA Dobroczynności Publicznej,

Niniejszem wzywa osoby życzące przyjąć na siebie dostawę dla zakładów dobroczynnych m. Warszawy w r. 1895 następujących przedmiotów: 1) sukna (podług ustanowionych wzorów); 2) Piótina i rewantuchu (podług ustanowionych wzorów); 3) towarów lokciowych: perkal, kreasa, flanela, kreasa, dreliszek, wata, pierze darte itp.; 4) kolder wełnianych; 5) towarów kolonjalnych; 6) Herbaty; 7) Piwa; 8) Spirytusu; 9) nabiału (mleko niezbierane, śmietana, ser); 10) Soli; 11) Octu; 12) Śledzi; 13) Nafty kaukazkiej, świec, mydła, krochmalu, farbki i sody; 14) trumien drewnianych; 15) Pobiły naczyn kuchennych; 16) Wstawianie szyb,—do złożenia na imię Naczelnika Zakładów Dobroczynnych w Warszawie deklaracji najpóźniej do 15 (27) Grudnia r. b. na każdą z wymienionych grup oddzielnie z wyszczególnieniem w deklaracji cen stanowych na każdy przedmiot dostawy i z dołączeniem dowodu, że podający deklarację zajmuje się sprzedażą tych przedmiotów lub wykonywaniem robót, dostawy lub wypełnienia których chce się podjąć.

Naczelnik Zakładów Dobroczynnych, Rzeczywisty Radea Stanu **M. Waraksin.** 1802r
Sekretarz Rady **Lechowicz.**

Aleksander Oraczewski.

NA CWIAZDKĘ

przygotowałem wielki wybór Bizuterji złotej, srebrnej i brylantowej, znanej z dobrego gustu i tanioci.

Aleksander Oraczewski

Jubiler, Nowy-Swiat Nr 29, róg Chmielnej. 1651r

Aleksander Oraczewski.

FURMANKI POD LÓD.

Przedsiębiorca stawów Łazienkowskich, jeziora Czerniakowskiego i jeziora Kamionkowskiego, ma honor zawiadomić Szanownych Panów właścicieli furmanek, że dnia 27-go b. m., to jest we Czwartek, rozpoczyna **zwózkę lodu** i prosi o wczesne porozumienie się.—H. L. ROSENWASSER, Prózna Nr 9. 2319

FABRYKA MASZYN MŁYNARSKICH

i Warsztaty Mechaniczne

ze specjalnym oddziałem szlifowania i ryfowania walców młynarskich pod kierunkiem doświadczonego fachowca.

w **Warszawie, ul. Przyokopowa № 11** (wprost ul. Grzybowskiej).

Posiada gotowe stoły z walcami Ganz'a oraz wszystkie inne maszyny młynarskie, przyjmuje do reparacji wszelkie maszyny tak młynarskie, jakoteż rolnicze i parowe, zamienia części zużyte nowymi, wyrabia transmisje etc., wszystko z gwarancją i po cenach najprzystępniejszych. —2323—

W dniu 22 Grudnia r. b. przy wysiadaniu z wagonu przybyłego pociągu drogi Warszawsko-Wiedeńskiej na foksalu

zgubiono portmonete,

w której znajdowało się kilka papierków rublowych, różne weksle i listy prywatne oraz notatki. Uprasza się znaleźć o zatrzymanie w nagrodę pieniędzy, a dowody i notatki zwrócić poszkodowanemu przez miejską pocztę, adresuując do kancelarji Wójta gminy Mokotów. 2321

P. Sliżyński,

w 20-tu kilku lekcjach wyuczam 6-iu uczniów najpotrzebniejszych. Senatorska № 17, wprost W-go Herse, I piętro front.

W dniu 19/12 r. b. wyciągnięto mi z kieszeni na dworcu D. Ż. W.-Petersburskiej pugilares zawierający w sobie: paszport wydany przez Oberpolicmajstra m. Warszawy do Cesarstwa dla niżej podpisanego; blankiet wekslowy w cenie do 1000 rs., podpisany przez Felicjana Ottowicza i weksel na rs. 200 bez zlecenia wystawiony przez Józefa Golembiewskiego i żyrowany przez małżonkę tegoż; kwit na 100 rs. wydany przez Franciszka Mazowieckiego i akt rejentalny małżonków Starzewskich. 2289

E. Ottowicz,
Bielajska 6.

LINOLEUM

Nagrodzone kilkoma medalami.

Posadzka pokojowa.

Chodniki w cenie od 60 kop. za arszyn bież.

Dywany w cenie od 75 kop. do rs. 14.

Wielki wybór najładniejszych i najnowszych deseni

LINOLEUM jest **praktyczne.**

LINOLEUM zachowuje świeżość przez 10—15 lat.

LINOLEUM nie przepuszcza wilgoci i zimna.

LINOLEUM upiększa każde miejsce.

LINOLEUM jest bardzo higieniczne.

LINOLEUM można myć i froterować.

LINOLEUM odpowiada wszelkim wymaganiom najnowszych czasów.

LINOLEUM w obcej swej doskonałości i długo-trwałości, jest najtańszem pokryciem na podłogi i schody.

LINOLEUM w Europie jest w użyciu w ilości reprezentującej kapital około 75 milionów rs.

PIERWSZA i JEDYNA FABRYKA W CESARSTWIE

NAJWYŻEJ zatwierdzonego **RUSSKO-FRANCUZKIEGO** Towarzystwa

„**PROWODNIK**“ w Rydze.

Generalna Reprezentacja i wyłączny Skład u

JULIANA MEISEL

w **Warszawie, SENATORSKA 22, obok W. Feista.**
Telefonu № 794. 1683r

Komora Celna SOSNOWICE

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 19 (31) Grudnia r. b. będą sprzedawane przy tejże komorze przez licytację różne skonfiskowane towary, oszacowane ogółem na rs. 2039 1808r

Perfumy i Mydła

paryskiej fabryki
Bleuze-Hadanourt,
Dostawcy Dworu

J. C. M. NAJJAŚNIEJSZEGO PANA,

połączonej się
Optima. Najmodniejsze perfumy.
Lilas Blanc i Heliotrop Blanc,
perfumy b. mocne.

Rosee Printaniere Wiosenna Rosa.
Woda toaletowa.

Na Gwiazdkę. Eleganckie pudelka z perfumami od rs. 1 do 12 rs.

Skład Fabryczny przy „**Paryskiej kompanji**“ w Warszawie, Biała ul. № 10. 1780r

OGŁOSZENIE.

W Komitecie **Warszawskiego Ujazdowskiego Szpitala Wojskowego** dnia 21 Grudnia (2 Stycznia), o godzinie 12 w południe odbywać się będzie **licytacja na napalenie lodem dwóch lodowdowni szpitalnych,** obejmujących 62 i pół sążni sześciennych.

Warunki przedsiębiorstwa można przeglądać w kancelarji Szpitala codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 9 rano do godz. 3 po południu. 1809

Wyszła z druku i jest do nabycia we wszystkich księgarniach książka p. t.

Poglądowa Metoda nauki czytania

prowadzonej jednocześnie z nauką

Pisania i początkowych rachunków.

Ułożył,
Elementarz, zadania odpowiednie i wypisy z autorów polskich

dołączył
FELKS JEZIORAŃSKI.

Cena w kartonie wraz z liczebnicą, wskazówką i znakami

Rs. 1 kop. 25.

Skład główny w księgarni T. Paprockiego i S. w **WARSZAWIE,** Nowy-Swiat 41. 1780

HOTEL DU NORD W RYDZE,

Właściciel **F. FRENZEL,**

położony w najlepszym punkcie miasta; w bezpośredniej bliskości Dworców Kolejowych, Teatru i zakładów miejskich, poleca **pokoje dla gości czysto utrzymywane, poczynając od 60 kop.** — Dobra kuchnia francuska i polska. — Śniadania od kop. 40. 1772r

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 19 (31) Grudnia r. b., o godz. 12-iej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu m. Warszawy licytacja **in minus** przez opieczętowane deklaracje, na dostawę w 1895 roku około 2020 sążni kwadr. foremnych kostek granitowych dla brukarskich i innych robót miejskich w Warszawie, od ceny rs. 40 kop. 90 za sążeń kwadratowy kostek z dostawą na miejsce robót.

Mający zamiar ubiegania się o rzezone przedsiębiorstwo, złoży w dniu do licytacji naznaczonym do godziny 12-iej w południe, na ręce p. o. Prezydenta Miasta zapieczętowaną deklarację, napisaną bez poprawek, na papierze stempowym ceny kop. 80, wraz z kwitem kassy m. Warszawy, na złożone wadium w ilości rs. 8,260, które nieutrzymującemu się przy licytacji będą zwrócone.

Warunki są do przejżenia w Wydziale Budowlanym Magistratu codziennie, wyjąwszy dni świątecznych.

Wzór do deklaracji wydrukowany został w Gazecie Policyjnej. 1686r

WYZWI

Męskie i Damskie najrozmaitszych systemów **oraz Norweskic na śnieg „SKI,”** poleca po cenach najniższych

JAN HILKNER,

Warszawa, Nowo-Miodowa 2. Cenniki gratis i franco.

Skład Materjałów Aptecznych

J. MROZOWSKIEGO,

Miodowa № 8,

poleca **TRAN LEKARSKI**

tegoroczny, żółty, oraz biały parowy, prawdziwy **LOFODZKI,**

Oliwę Nicejską, Esencję Octową, Perfumy Angielskie i Francuskie, 2029

oraz WSZELKIE MATERJAŁY APTECZNE i TECHNICZNE.

Pâte de Nafé de Delangrenier

(pasta z pomarańczy Delangrenier'a).

Cukierek z ożywiającego owocu **Pomarańczy Arabskiej.** Znajduje się w większych Aptekach w Rossji i w Paryżu Nr. 53, ul. Vivienne. 1742r

MARYLAND

kołnierze, mankiety i półkoszulki.

PRALNIK-DEZYNFEKTOR.

Absolutnie nie drze białizny; działaniem pary pierze wybornie i daleko szybciej, niż ręką. Znaczna oszczędność w gospodarstwie. — Szczegółowe objaśnienia w prospektach. Sprzedaż u konstruktora **L. Wagenfissa,** Nowogrodzka 11 i w magazynach p. f. **E. Trepte,** Marszałkowska 147. 1893

SARPINKA jedwabna, półjedwabna i zwy- czajna, Czesanka Sarpinki.

Album z próbami wysyła się za kop. 42.

Adres: Dom Handlowy „A. Bender i Synowie, A. Stepanów i W. Bender,” Sara- tów — Pasaż.

skrótowy: **Saratow „Bender i Stepanów.”**

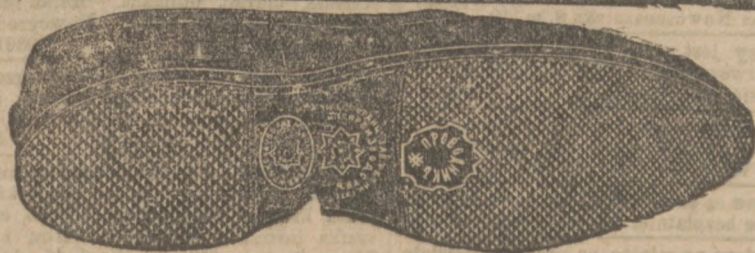
1652r

2007

Fabryka Powozów Karola Bergera,

przeniesioną została z d. 8 Lipca 1894 r. z ul. Leszno na **Orlą 9,** o czym zawiadamia JW. i W. odbiorców

Nagrodzone kilkoma medalami

Kalosze gumowe

NAJWYŻEJ zatwierdzonego

Russko-Francuzkiego

Towarzystwa Akcyjnego

„PROWODNIK”

niezrównanej trwałości i w najnowszych fasonach, nabywać można we wszystkich handlach galanteryjnych i krótkich towarów oraz

w Składzie Głównym

Jeneralnego Reprezentanta

JULJANA MEISEL w Warszawie,

22, SENATORSKA 22, obok W-go Feista. 1782r

Bielizna ta odznacza się cienkością materiału i doskonałością fasonów, każdy kołnierz noszonym być może tydzień, a po znoszeniu, odrzuć, zawsze świeża bielizna bez kłopotów prania. 1522r

1 Tuzin kołnierzy 40 kop
1/2 Tuz. mankietów 35 ”
1/2 T. półkoszulków 40 ”
Skład **Józefa Lukrec,** Tomackie 3.

Nauka i wychowanie.

Buchalterji nauczyciel — specjalista **Gustaw Bielanski** 16. 48323

Francuzka metoda (Samouczek) Reussnera z wymową L-y zeszyt 15 kopiejek. Sprzedaż główna w księgarni **Kolińskiego,** Marszałkowska 122, Warszawa. 49602

Niemieckiego języka lekcji, konwersacji udziela nauczyciel. **Ordynacka 16, m. 16.**

Oficer H. Kunicki przygotowuje do egzaminów na uzyskanie praw wolnowstępujących do Korpusu kadetów. **Piękna № 20, mieszka- nia 8.** 49061

Potrzebna jest korepetytorka znająca grun- townie język **russki, katolicka,** do pomocy uczennicy 6-iej klasy we wszystkich przedmio- tach, za stałą lub przychodnią za utrzyma-

nie i dobre wynagrodzenie. Curriculum vitae, złożyć w administracji Kurjera „Korepety- torka”. 49671

W Łodzi biuro nauczycielskie **W. Rości- szewskiej** Dzielna 11, ma do umieszczenia nauczycielki z wyższym i niższym wykształce- niem, oraz bony, francuzki i niemki świeżo sprowadzone. 49483

Doniesienia osobiste.

Artemiza ma list na poczcie. 49681

Bolesław № 100 i Grudzień mają listy na poczcie. 49670

Inteligentna № 83 ma list. Okaziciel pię- tcioguldenówki № 17. 09480 z r. 1881 „dla An- gielki” ma list. 49682

Posady i prace.

a) Foszukiwane.

Aptekarski pomocnik poszukuje zastępstwa. Wyjedźcie na prowincję. Wiadomość: Ele- ktoralna 5. m. 17, dla A. B. 49594

Kamerdyner, polak, który podróżował po Kcalej Europie, rozumie języki francuski, nie- miecki, poszukuje miejsca na wyjazd za grani- cę lub w Warszawie. **Bolesław Michniewicz,** Kruca 44. 49331

Kobieta poszukuje miejsca od Nowego Ro- ku za gospodynię lub do kuchni w domu chrześcijańskim. **Nowomiejska 16, mieszka- nia 18.** 49130

Młody człowiek, kawaler, agronom, poszu- kiuje posady, zarządza folwarkiem lub do- zorcę losnego. Wiadomość: powiat mazowiec- ki, poczta Mazowieck, wieś „Błotki” Kościel- na u Jana Kieślowskiego. 49584

Osoba posiadająca muzykę, ma wolne gos- dziny. **Leszno 80—2.** 48628

poszukuje miejsca rzadca znający się na go- spodarstwie rolnem i hodowli inwentarza, na co posiada świadectwa z wzorowych gospo- darstw. Oferty przyjmujcie kantor Kurjera Warszawskiego w Łodzi dla „A. K.” 2182r

b) Zafiarowane.

A) Od 1-go stycznia potrzebny subjekt do interesu branży księgarsko-papierowej i ga- anteryjnej, fachowo uzdolniony, za pensję i tanią. Oferty w kantorze administracji Kurjera Warsz. dla „Guttenberg” do 1-go lu- tego. 2190r

Administratorsów majątków, z patentami A wyższych szkół rolniczych, samotnych, pos- zukiuje Kantor Komisowy, **Niecała 9.** 49335

Bony niemieckie, polski, niemki, francuzki! poszukuje od stycznia Kantor Komisowy, **Niecała 9.** 49319

